

Nr. 12.

Anul III.

Sibiu.

31 Martie

1879.

ALBINA CARPAȚILOR

Apare la 15. și ultima zi-cărei luni, în fascicule de 2 côle. ABONAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 6 fl., pe 6 luni 3 fl., pe 3 luni 1 fl. 50 cr.; pentru România: pe an 16 lei, pe 6 luni 8 lei, pe 3 luni 4 lei. — O fasciculă 25 cr. sêu 70 bani. — Abonamentele se fac la editorul Visarion Roman în Sibiu, la colectanții la oficiile postale și la tôte librăriile.

Petru Căzacu

de Iosif Popescu.

I.

„M ó r t e .“

Era în primăvera anului 1592. Primele rațe calde ale sórelui făcuseră să înverdescă colinele încântătoare ale Iașilor. Arborii înfrunziți de curând aveau acea colóre fragedă, care îndemnă la simțăminte dulci: de speranță și iubire. Vegetațiunea, redesteptată din somnul ernei, se desvolta cu o repeđiciune surprindătoare, și adierea vântulețelor aducea parfumurile delicate ale primăverei, acea atmosferă blândă, dulce, care dă acestui anutimp numele de anutimpul amorului.

Într'una dintre casele cele mai mari ale capitalei moldovene, se strecurau ultimele rațe ale ăile prin obloanele întredeschise ale unei ferestre, și formau o dungă luminosă pe parchetul unei odăi. Eleganța, un luc de bun gust, domnia în arangerea acestui cuib grațios. Covora gróse de Persia acoperiau parchetul asurđind sgomotul pașilor. Divane turcești invitau la ședere. Mese de nuc, încrustate cu eben, oglinđi de Veneția, în sfersit o miă și una de lucruri mici, nefolositoare, care însă compun întregul unui cuib elegant, arătau că stăpânul seú stăpâna acestei camere se ținea de clasa înaltă, seú cel puțin avută, a societății. Ghiveciuri cu rose presărate în tôte părțile, în amestec cu flori ecotice, probau că rosa e flórea favorită. Un miros îmbetător, un amestec de parfumuri orientale, convingea pe fericitul muritor, care putea să între aci, că numai o femeia, și încă o femeia frumoasă, putea posedea acest locaș de ăină. Parfumul e nedeslipit de o femeia frumoasă, ca de o flóre.

Pe unul dintre divane, impresurată de perini, zăcea mai mult, decât ședea, o femeia. Rar s'a vedut o ființă mai încântătoare. Ea avea pèr negru și, printr'un rar capriciu al naturei, ochi albaștrii; pelița feții era albă și delicată, nasul ușor încovoiét, gura de o tăietură perfectă.

Capul rezimat pe o perină lăsa să se vadă un gât rotund și alb ca de lebédă. Îmbrăcăminte de colóre închisă și cam lipită de corp desvelia tôte perfecțiunile formelor plastice în deplina lor desvoltare. Un observator atentiv ar fi găsit în ochiul ei o îndrăznélă ceva prea mare pentru o femeia, și gura ei avea o ușoră espresiune de mândrie.

La ce se gândia óre ea, cu ochiul pierdut în tavan, cu o espresiune de odată fragedă și resolută? La ce se gândia ea, pe când afară sórele apunend roșia cerul, pe când vântulețe adieau printre florile primăverei, pe când totul invita la fericire prin amor? Óre acesta să fi fost gândul ei? Nu șcim. Dar buzele ei surfseră și se păreau aprinse de o sărutare, când murmurară un singur cuvânt, un nume: „Petru“. Acésta era cheia enigmei. Ea iubia, iubia pe un om, care se numia Petru.

De odată, acea gură atât de zîmbitoare deveni serioasă, ér ochiul albastru aruncă o scânteia, o rađa rece, ca a unui stilet de oțel. — „Petre,“ ăise ea, „tu mă vei rěsbuna. Acel monstru, care m'a făcut orfelină și veduvă, va trebui să cadă supt paloșul tēu. Petre, tu ești frumos, ești mare, ești nobil, și decă vei voi, vei rěsturna acest tron corupt, care deșteptă orórea poporului. Da, iubitul meú, numai tu ai fi în stare să redați patriei strălucirea trecută, și să îmbunătățești starea bietului Moldoven, care geme supt miile de poveri!“

La aceste cuvinte ușa se deschise fără sgomot, și un om întră.

Era una din acele staturi imosante, care par făcute pentru a comanda omenimei. Un corp înalt și desvoltat cu armonia purta un cap plin de nobleță. Un pèr negru cădea în bucle bogate pe umerii lui largi, și nișce ochi negri păreau că aruncă scânteii. Tótă înfățișarea lui avea acel caracter de mărime, care se pare a fi privilegiul celor născuți pe tron.

— „Bine-ai venit, iubite,” îi dîse tinera femeie în-
tîndu-i mîna, pe care Petru o sîrută cu foc. „Chiar
mă gîndiam la tine.”

— „Cît sunt de fericit pentru aceste cuvinte, scumpa
mea Mariă! Creîi tu, că eu am alte gînduri, decît tine?
Creîi, că există pentru mine alt-ceva decît iubirea ta?
Prin tine și pentru tine trăesc eu. Decît n'ai fi tu, ași
lepăda dela mine acéstă vieță, care nu mi s'ar mai părea
bună de nimic.”

Vorbînd astfel, Petru ședea la picioarele Mariei. Era
o grupă din cele mai grațioase; ochii amîndurora păreau
că se oglindéză unii într'alții. Tótă puterea lor de vieță
era concentrată în aceste organe, care străluceau de un
foc pasionat. Se părea, că acéstă flacără mistuitoare îi va
ferici, seú îi va nimici.

— „Da,” continuă el, pe cînd ochii sîi erau umezi
de recunoștință, „eu trăesc numai pentru tine, care ai
spus cele dintîiu cuvinte dulci bîetului pribég destinat
pentru suferință. Cînd am venit aici din țeri depărtate,
însoțit numai de bunul meu Stroe, tu m'ai deschis porțile
casei tale, unde cuvintele tale m'au dat speranță. —
Scumpă Mario, cum voi putea să-ți arăt vre-odată, cît
te iubesc? Cînd voi putea jertfi sîngele meu pentru
tine? ... Dar ce vîd? fața ta s'a întristat, tu plîngi?”

— „Așa este, iubite ... Plîng de bucurie și de
durere ... Ascultă-mă. Aveam un tată, care mă iubia,
un soț, care mă adora. Ei își iubiau țera tot atît, ba
pote mai mult, decît pe mine. Acest simțămînt i-a în-
demnat să conspire în contra cumplitului Aron, care dom-
neșce acum. Dar, vai! tiranul a aflat prin spionii sîi, ce
se petrecea, și amîndouă cașura jertfa iubirei lor de pa-
triă ...” Ea tăcu un minut. Pe urmă se reculese și
continuă: „Veđi dară, iubite, că eu nu eram mai pușin
părăsită și mai pușin nenorocită, decît tine, pînă cînd
ne-am întîlnit. De acum existențele noastre vor rămînea
unite, nu este așa? și vieța va mai avea șile fericite pen-
tru noi! ...” Ea surîdea; peste o secundă însă zîmbetul
dispăru și fața i se întristă din nou. „Dar, totuși,” dîse
ea, „pînă cînd sîngele iubiților mei nu va fi rîsbunat, va
rămînea o umbră în fericirea mea.”

Ea tăcu și o lacrimă curse lin din frumosul ei ochiu
și pe alba ei față.

Apoi de odată frumoșa femeie se rădică în picioare și
ochiul ei aruncă érași o rașă rece. „Ascultă, Petre,” dîse
ea și vocea ei vibra. „Astăđi, umbrele celor perduți, pă-
tate de sînge, au rîmas în continuu înaintea ochilor mei.
Numai puterea deosebită a iubirei tale m'a făcut să uit
un moment cuvintele tatălui meu. Decît vom muri, rîs-
bună-ne, m'a dîs el, și de atuncî nu l'am mai vîdut.”

Petru privia cu admirare acea frumoșă statură, care
se înălțase în tótă mîndria ei, și o însuflețire, pe care nu
o cunoscuse pînă acum, se strecură în sufletul seú. Ochiul
lui încă strălucia.

— „Fiică demnă a unui părinte nobil!” dîse el. „Tu
nu vei combate singură acest monstru. Brațul meu te va
sprigini, și esistența mea, care pînă acum nu avea nici
un scop, va fi consacrată acestui act de rîsbunare. De
aci încolo tu vei comanda, ér servul teú fidel va asculta.”

— „Îți mulțămesc, nobilul meu amic,” dîse Maria
printre lacrimi, și întinse mîna tinérului bărbat. „Eram
sigură de iubirea ta. Însé nu eu voi comanda; tu vei

fi conducătorul, ér mica dar fidela mea partidă va esecuta.
Ascultă! Spre rîsarit dela orașelul Orchei se află un lac
format de rîurile Rêut și Cula. În mijlocul lacului se în-
tinde o insulă bogată, acoperită de vii și pomi. Acéstă
insulă este a mea împreună cu pădurile, ce se întind pe
marginea apusenă a lacului. Pe aci lăcușce un ném rîs-
boinic de Moldoveni, formați în lupta continuă cu vecinii
lor, Tătarii. Ei recunosc de cap pe pîrcălabul Orcheianul,
prietin vechiu al familiei mele. Cu acesta sunt eu în în-
țelegere, dar rețeaua de spioni, cu care mă impresoră ti-
ranul dela mórtea tatălui meu, mă împiedecă de a-l primi
aci. Chiar tu, iubite, trebuie să te păzești. A fost de
ajuns să te vadă cine-va întrînd la mine, pentru ca să
devii suspect. Mîne îți voi da un argat credincios al
meú, cu care vei pleca pentru a te pune în înțelegere cu
pîrcălabul. Și pe aci mai am boeri, vechi prietini ai ta-
tălui meu, pe care urgia lui vodă îi împiedecă de a-și arêta
devotamentul pe față; dar, sunt sigură, că în momentul
decisiv mă vor sprigini și ei.”

— „Cît de bine șci tu judeca lucrurile,” dîse Petru
cu o admirare vîdită. „Cu un ânger păzitor ca tine sunt
sigur că vom reuși. Mîne séră dar ne vom pune pe
drum ... Dar, cum voi putea convinge pe pîrcălab,
că sunt prietinel teú?”

— „Mai întăiu, pîrcălabul cunoșce fôrte bine pe
argatul meu fidel; pe urmă, ține inelul acesta. Presen-
tîndu-te cu el, vei căpeta ori-ce vei voi, și toți îți vor fi
supuși, ca mie însu-mi. Înainte de a pleca, vino să mă veđi!”

După ce fură arangeate amînunțele acestui plan,
Petru părăsi casa Mariei.

Afară era întunerec. După o đî frumoșă urmase o
noște întunecosă. Nouri negrii alergău pe cer cu o repe-
điciune fantastică. Petru înainta încet și pe gînduri prin
stradele Iașilor. Mii de cugete parte triste, parte vesele,
se învîrtiau în creerii lui. Ca într'o laternă magică se
schimbaú în sufletul seú tablourile primei copilării și dife-
ritele episoade ale vieții sale aventuroșe. Ca prin vis își
aducea aminte din fragedă pruncie de îmbrățișările unei
dómne mari; acestea au fost singurele mîngăeri de mamă.
Pe urmă, nimic, nimic. Singur bîtrînul Stroe, care fusese,
așa dîcînd, un tată, unicul protector al copilăriei sale, sin-
gur Stroe s'a mai ivit ca o persoană iubită în vieța sa.

Fidelul amic nu șcia, seú nu voia să-i spună, decăt
că e fiú de boer mare și că, în turburările urmate prin
desele schimbări de domni, rămăsese orfelin și sub scutul
lui singur. Avea din acéstă epocă suvenirî întunecate de
schimbări repeđi de locuință, de călătorii lungi și ostenicioșe.

Pe urmă se vîdu mai mare, în capitala Sultanilor,
făcînd progrese supt conducerea unor profesori greci. Petru
era om învêțat pentru timpul seú. Afară de moldoveneșce,
șcia greceșce, turceșce și latineșce. În mînuirea armelor
era perfect și în călărie plin de siguranță.

Un lucru îl intrigase la început. Nu șcia, de unde
scotea Stroe banii de lipsă pentru creșcerea sa. Bîtrînul
îi spuse de mai multe ori, că i-a rîmas ceva dela părinți
și Petru se mulțami cu atît. Cu timpul se obișnui așa
de bine cu acest metod, încăt se lăsă pe Stroe, să îngri-
jescă de esistență cum va șci.

Odată bîtrînul intendent îi dîse cu auctoritatea, pe
care și-o căștigase în decursul timpurilor: „Fêtul meu,
afacerile noastre financiare cer să plecăm în grabă la Iași.”

— „Să plecăm,“ răspuse Petru, și ei se puseră pe drum.

Ajungând la Iași, închiriară o casă mai modestă, unde Petru își reîncepu viața sa consacrată studiului și exercițiilor corporale. I se părea însă lucru ciudat, că Stroe avea un aer mai misterios ca de obicei și îi recomandă prudența în relațiile sale. Dar unde e prudență într'un suflet tânăr? În focatul june, vechind odată la biserică pe tinera văduvă, se aprinse de o iubire nebună, și știu ajunge a o cunoaște și a fi iubit de ea.

Tóte aceste faze ale vieții lui îi treceau repede prin creeri. Petru simțea, că numai de când văduse pe Maria începuse să trăiască. Și acum nu-și mai putea închipui viața fără ea. El, sârmanul orfelin fără nume, se vedea iubit de o domnă mare, și simțea că sângele său vărsat picătură de picătură n'ar fi de ajuns pentru a-și arăta recunoștința către bogata și nobila lui iubită.

Cufundat în astfel de cugetări, Petru înainta încet prin mai multe strade înguste. Nu se auzea, decât șuieratul vântului, care fluștura pletele lungi ale tinărului bărbat și mantaua-i cavalerească. Epoca crâncenă a lui Aronvodă cumplitul făcea pe oameni să se încuie în case îndată ce înopta.

De odată auzul fin al lui Petru deosebi sgomotul ușor al unor pași, ér ochiul său de șoim descoperi conturile unei umbre, care înainta cu precauțiune cu câți-va pași înaintea lui. Tinărul fu tare intrigat la această vedere, și un fel de presimțire îl făcu să se ascundă sub bolta unei porți, unde întunerecul era deplin. În curând o a doua umbră trecu cu acelși precauțiuni aproape de el. Lui Petru i se păru că fața aceluși om era mascată.

Tinărul, împins de o putere mai tare, decât voința sa, se pregăti să o urmeze, când de odată vântul aduse pe aripile sale notele plângătoare ale unei arii trise. O voce gravă de bărbat cânta aceste cupleturi:

Frunză verde mătrăgună,
Astăzi gluma, deă, nu-î bună.
Că-cî de sus de prin văzduhuri
Se scoboră negre duhuri,

Și, măre, te impresoră
Ca și cetele de cióră;
Ér cióra când se iveșce
A mórte de om cobeșce.

Te păzeșce, mēi bádică,
Mórtea vine pe potică.
Morții-î place să glumescă
Cu vieța omenescă.

Inima lui Petru se strînse la auzul acestor cuvinte cobitoare. Fără de voe, el se opri.

Atunci o a treia umbră misterioasă trecu pe dinaintea lui. De astă-dată încercarea era prea mare. Petru se luă după urmele necunoscutului și ascundându-se pe lângă case, reuși a înainta fără a fi vădut.

Ajungând la o căsuță, care se părea părăsită, umbra se opri și bătu de trei ori într'o pórta vechiă. Petru abia avu timpul să se ascundă la colțul unei strădișore pentru a nu fi observat de acel om misterios, ale căruia priviri păreau că voesc să pătrundă întunerecul nopții.

Cine-va veni să deschidă pórta, și o voce, pe care urechea fină a lui Petru o deosebi ușor, pronunță cuvântul: „Mórte.“ Atunci un tunet teribil răsună și împedecă pe amicul nostru să audă răspunsul omului mascat.

— „Ah!“ își dișe Petru, „acésta trebuie să fiă o parolă. De sigur aici e cuibul vre unei societăți secrete“. O curiositate fără margini îl cuprinse.

Naturei sale aventurose i se da ocaziune de a străbate un mister atât de atrăgător. Dar cum să facă? Pórta se închisese în urma celor două ómeni, și el nu auđise răspunsul omului mascat.

Petru așteptă cređend, că un alt membru al acestei societăți se va mai ivi, și că astfel va putea cunoaște cheia, care-î va deschide această locuință. Înzadar! Nimeni nu veni.

— „Ei bine! dișe el, după ce așteptă ca o jumătate de óra în deșert, „decă nu vin ei la mine, mă voi duce eu la ei.“ Fantasia lui înfocată îi presenta de acum tóte plăcerile unui mister străbătut.

Cu precauțiuni neauđite se învêrti el împregiurul căsuței misterioase. Acésta nu presenta nimic estraordinar. Era un edificiu mic, și învechit, împresurat din tóte părțile, afară de fațadă, cu o grădină părăsită, care părea o pădure primitivă, atât era de sêlbatică și nestrăbătută.

Pórta vechiă și puțin înaltă a curții presenta o pedecă fórte mică celor ce ar fi voit să șcie ce se află în lăuntru.

Cu impetuositatea caracterului său, Petru nu se gândi mult, ci sări cu ușurință peste pórta și ajunse într'o curte pe care nu o despărția nimic de grădina amintită. Erba creșcea aici cu prisosință, cel puțin așa credea Petru, că-cî pașii seî nu făceau nici un sgomot. Curte și grădină păreau lipsite de orî-ce vietate. Surprins de această tăcere, Petru înaintă încet prin curte, pe urmă întră în grădină și rătăci încóce și încolo, fără ca ochiul său se descopere vre o fință omenescă, fără că urechea lui să deosebescă vre un sunet suspect.

Din când în când o suflare a vântului mișca crengile arborilor și tufișul grădinei, care șuerau lugubru. Câte un fulger despica aerul și un tunet îndepărtat îi urma mai târziu. Atunci, pentru o clipă, arborii luaú forme bizare, proiectau umbre urieșe, care se mișcau fantastice; lui Petru i se părea că e împresurat de demoni. Apoi érași întra totul în tăcere.

— „Drace!“ își dișea Petru, „m'am vîrit fără folos într'o mare încurcală. Cine m'a pus să întru în această pădure primitivă, unde se pare că suflet de om n'a umblat? Dar ce s'aú făcut prietenii de adinéori? Trebuie că aú intrat în pămênt, de n'aú lăsat nici o urmă după ei.

Atunci cântatul cucului răsună singuratic în tăcerea generală.

— „Fii bine-cuvêntată, pasere, care intrerupî această tăcere de mórte. Cucule, tot ești tu băiét bun, și-a fost milă de uritul meu, și te-ai apucat să-mi cânți nóptea, afară din obicei. Dar, én spune-mi, prietine, câți ani îmi dai?“ La aceste cuvinte, Petru, uitându-și unde se afla, începu să ridă cu hohot.

Cucul tăcu. Semn rău!

— „Ho! ho! tu tacî, dragul meu. Va să dișă nu vreî să-mi dai ani de vieță! O să ne stricăm prieteșugul; decă nu-mi dai ani, spune-mi cel puțin, câte luni?“

Paserea tăcu.

— „Nici luni, atunci césuri“. — Aceeși tăcere. „Decă nu-mi dai césuri, spune-mi ce-mi dai, pasere a diavolului!“

— „Mórte!“ răspuse o voce, și o iasmă négră se rădică înaintea lui.

— „Piei, nălucă!“ strigă Petru sărind în laturi și punând mâna pe mânerul junghiului.

— „Mörte!“ repetă glasul a două și a treia oră, fără ca Petru să pótă da losinca. Atunci tăișul unui junghiū lat străluci în mâna necunoscutului, care se aruncă asupra tinărului.

— „Ho! ho! gluma se îngroșă,“ strigă Petru, ér pumnul său de fer strînse mâna ucigașului cu atâta putere, încât acesta cădu în genunchi scoțând un gemet surd, și scápă arma din mână.

— „Loveșce, spion al tiranului!“ țise el cu o voce năbușită.

— „Ce ăci, afurisitule? Tu atacă ómenii nóptea, și pe urmă tot tu faci gură mare! En să-ți vedem cinstita față!„ Cu mâna stângă Petru smulse masca necunoscutului. Atunci, ca prin farmec, un fulger lumină fețele celor două adversari. Amândouă scóseră un strigăt de mirare.

— „Stoica!“ strigă Petru.

— „Stăpâne, iertare! Mă-am făcut datoría,“ țise necunoscutul, care nu era altul decât argatul fidel al Mariei.

Petru lăsă brațul lui Stoica; acesta se sculă în picioare, dar rămase cu capul plecat și umilit.

— „Ce fel, jupân Stoica? Tu faci parte din societăți secrete, și vrei să uciđi ómenii nóptea? Frumos!“

— „Iértă-mă, stăpâne. Te-am luat drept o iscódă a stăpânirei, deóre-ce n'ai putut să-mi dai losinca, și.....“

— „Te iert,“ îl întrerupse Petru, „dar cu o condițiune: să mă conduci în vizunia, unde se adună acești demoni negrii, pe carii i-am văduț mai adinóri.“

— „Dar, stăpâne, jurământul mă împiedecă, și mai bine voiú să mor, decât să-l calc.“

— „Nu vei muri și nu-ți vei călca jurământul. După cât am înțeles, voi lucrați în contra stăpânirei. Eí bine, eú încă nu am alt scop. Stăpâna ta te-a destinat să mă însoțesci mâne într'o călătoría, care va decide de sórtea tiranului. Veđi dară, că nu faci nici un păcat, decă mă întroduci.“

— „Decă e așa, atunci te voiú introduce, dar trebuiec mai întâiú îndeplinite unele forme, și vei putea deveni membru al societății, după ce vei da probe de bunăvoință.“

— „Acum n'am timp să mă gândesc la probe; trebuie să străbat îndată acest mister. Tu vei fi cunoscând vre un loc secret, de unde să pótă omul vedea și auđi, fără a fi observat.“

— „Într'adevăr cunosc un așa loc, și-l cunosc așa ăicând singur, ca unul care sunt însărcinat cu paza acestor localități și cu introducerea neofitilor. Dar stăpâne decă vom fi descoperiți mörtea fără cruțare va fi pedépsa nóstră.“

— „Ei, și ce-ți pasă de mörte? Decă tiranul te-ar descoperi, nu te-ar aștepta furcile? Viéța ta nu este în joc în fiă-care minut? A muri o ăi mai curênd, séu mai târđiú, o miserie!“

— „Fiă dar mă supun în numele stăpânei mele, pentru care mă-ași da bucuros viéța.“

— „Bravo, Stoica! Etă un cuvânt înțelept! Trebuie să ne cunóscem unii pe alții, decă vrem să lucrăm împreună. Acum înainte!“

— „Ține-te de mine, stăpâne, și calcă cu cel mai mic sgomot putincios. Ómenii nóstri au urechi bune și junghiuri agere.“

Petru surise cu dispreț, dar făcu cum i se țise. Stoica plecă înainte înlăturând cu mare precauțiune arbuștele și crengile arborilor. Se părea că fiă-care tufă era însemnată și că Stoica șeia să-și găsescă drumul prin întunerecul noptii. Peste câte-va minute se opri el înaintea unui boschet atât de des, încât se părea că abia paserile ar putea să-l străbată. Aci Stoica depărtă un arbust, și mâna sa, căutând prin érbă, atinse un inel de fier și trase de el. O ușă mică să rădică și lăsă o gaură, prin care abia încăpea un om. Stoica pătrunse în boschet înlăturând arbuștele, și întră în acea gaură. Petru îl urmă.

Când ajunse lângă soțul său, acesta îi șopti la ureche:

— „Ține ușa și scobórá-te după mine. Aibí grijă... Scara este vechiă, îngustă și lunecósă ... să nu ți se n-têmples vre o nenorocire, care ar face prea mare sgomot. Când vei întra cu totul în gaură, lasă încetinel clapa peste noi.“

Petru făcu întogmai și se pomeni într'un fel de urloiu îngust, unde mișcările erau fórte grele. Trebuia să înainteze încet pe acéstă scară lunecósă, și numai cu puterea brațelor se putu reține să nu cadă. Petru numără vre o 30 de trepti; atunci piciorul său atinse pământul. Stoica îl luă de mână și-l conduse încet printr'o galerie, în care trebuiaú să umble plecați, pentru a nu se lovi cu capetele de tavan. La fiă-care pas, Petru se isbia într'un pãrete séu în celălalt, și natura sa înflăcãrată era aprópe să isbucnescă de nerăbdare. După o rêtăcire de câte-va minute printr'un șir de astfel de galerii, Stoica se opri. Brațul său înlătură nișce scânduri și deschise astfel o gaură piezișe. — „Pe aici ne vom urca,“ șopti el, și șopta lui se auđi mai mult ca o suflare. „Reține-ți și resuflarea, că-cí ne apropiăm de țintă.“

După un mic drum ostenitor, ajunseră ei într'o galerie mai spațiosă. De aci se auđia ca un sgomot surd, produs de valurile mării, care se isbesc de stâncile malului, séu ca vuetul îndepãrtat al unei mulțimi de ómeni.

Stoica deschise o ușă și străbătu, urmat de Petru, într'o sală spațiosă, de unde glasuri de ómeni se auđiau curate și puternice. Printr'un fel de gaură practicată aprópe de tavan străbăteau rađe slabe de lumină. Stoica se duse cãtră un pãrete al salei, unde găsi nișce trepti. Pe aci se urcă cu Petru într'un fel de balcon, care conducea la gaura amintită. Acésta era o spãrtură în pãrete, neregulată și tare înclinată; ea putea să dea trecere unui singur om. Ochiul lacomi ai lui Petru se îndreptară prin acéstă deschidere, și o privelișce fantastică li se prezentă.

(Va urma.)

Ión Heliade Rădulescu¹⁾.

În 6 Ianuarie 1802 se născu în Têrgoviște acela, care mai târđiú își câștigă numele de „pãrintele limbei române.“

Vechia capitală română, légânul copilăriei sale, îl inspiră mai târđiú pentru a cânta: „Ruinele Têrgoviștei“.

¹⁾ La compunerea acestei schițe ne-am folosit de datele din „conferința“ ținută de d-nul I. Athanasiade la societ. „Concordia română.“

Fiul recunoscător scóte din uitare acea vechiă cetate, martură a gloriei străbune. Ruinele Têrgoviștei, pe care acum cresc mușchii singurătății, au avut limbă pentru Heliade și i-au istorisit faptele mari ale trecutului. Aci trebuie căutată originea gustului deosebit al poetului de a cânta mai mult istoria; născut între ruine bătrâne, putea el cugeta la altcine-va decât la vechii eroi, cari au trăit pe aci?

Prima educațiune și-o făcu Heliade în București, în școla fundată de nemuritorul Lazar. Tot supt acest măestru mare trecu mai în urmă în colegiul St.-Sava, unde ajunse profesor, în etate de 20 ani. El ocupă postul acesta dela 1818—1827, dând lecțiuni de limba română, istorie, geografie și matematici. Pe timpul acesta nu era lucru ușor a fi profesor, că-cî manuale nu existau. Numai activitatea deosebită a lui Heliade, care se amesteca în toate ramurile, fu în stare a învinge greutățile.

Numai cei, cari au o idee despre starea limbii române în timpurile acestea, vor putea înțelege opera gigantică a acestui nou Hercules. Grecismul, care pătrunsesse în limbă prin domnia Fanarului, Slavismul, care o pângărise, încau elementul latin. Poporul singur își mai vorbea dulcea sa limbă, pe când boerii se rușinau de ea.

Heliade își propuse să plivescă grădina, și se luptă din toate puterile pentru acest scop înalt. În decursul profesurii sale prelucră gramatica lui Văcărescu, traduse matematica lui Franqueur, publică: Ruinele Têrgoviștei, stațe eroice, Heruvimul și Serafimul, mare poemă plină de grație.

Heliade este fundătorul diaristiceii în România; în 1828 publică diarul: „Curierul român“, ér la 1836: „Curierul de ambe secse“. Negreșit aceste foi aveau forțe pușini abonați, că-cî nimeni nu cetia româneșce; ele au contribuit însă mult la desvoltarea limbii române și au continuat a apărea până la 1848, când s'a esilat Rădulescu.

Tot în această perioadă a tradus acesta mai multe bucăți din Lord Byron, din Cervantes, din Meditațiunile lui Lamartine, din Voltaire și Mollière. Din Boileau a tradus Arta poetică, din A. Dumas, Couricolo și Speroneze; din Guizot: Istoria civilizațiunei; din George Sand: Lelia.

El e și fundatorul buletinului oficial, astăzi „Monitorul oficial.“

Una dintre frumoșele sale opere este întemeierea societății filarmonice, care a preparat spiritele la reformele revoluțiunei din 1848. Pușin după acesta urmă înființarea

teatrului național, cu care a cheltuit Heliade mulți bani și din punga sa.

La 1844 a făcut el mare senzațiune prin „Mircea“, dramă eroică, și prin cele două cânturi din „Mihaida“.

În sfârșit sosi anul 1848. Până aci Heliade a ocupat o mulțime de funcțiuni. A fost inspector general al școlilor, șeful arhivelor, ministru al cultelor și instrucțiunei publice supt Bibescu-vodă, și în fine unul dintre membrii locotenentei domneșci în 1848. Mai la urmă fu transformat în cap al guvernului provisoriu român, recunoscut de Sublima pörtă și de celelalte puteri europene.

În Septembrie 1848 fu silit să plece în esil, unde rămase până în 1859. Acestă

intêmplare a slăbit tare încrederea lui Heliade în stéua bună a națiunei sale. Decepțiunile i-au dărăpănat puterea de acțiune. Cu toate acestea nenorocirile nu l'au învins, că-cî Heliade scriă în esil: „Mémoires sur l'histoire de la régénération roumaine, ou sur les événements de 1848 accomplis en Vallachie.“ Pe urmă: „Le protectorat du Czar,“ operă de mare importanță; Souvenirs et impressions d'un proscrit; Les actes des hommes de 1848 et le dossier relatif aux affaires des princeautés danubiennes.

Tóte aceste opere, scrise în limba franceză, au fost lucrate la Paris.

Ión Heliade Rădulescu. (Pag. 180.)

În timpul șederei sale la Chio a început traducerea și comentarea bibliei, lăsând în urmă-i monumentul istorico-literar: Biblicele. — Tot aci scrise: Istoria universală critică (inedită).

În Noemvre 1854 este numit de Turcia „Reprezentant al României pe lângă Omer-Pașa.“ Acastă funcțiune a durat până la 1855 și i-a permis lui Heliade să întrevină des în favorul României, pentru că de câte-ori se tractau interesele României, Turcii îl consulta. Astfel Rădulescu a găsit mijloce să fiă folositor patriei sale și în esil.

În 1856 fundeză în Constantinopol o scriere periodică: „Conservatorul“, care pe baza vechilor tractate cu Turcia, apără în mijlocul Turcilor autonomia României. Trebuia un mare curagiū pentru a serie astfel de lucruri pe acele timpuri. Dar Heliade o făcu fără temere, că-cî iubirea patriei făcea la el să tacă ori-ce alte considerări. Tot la Constantinopol a scris mai multe satire, ca Cobza lui Marinică și Tandalida; pe urmă: descrierea Europei după tractatul din Paris, care a fost tradusă mai în toate limbile.

Cătră finea anului 1858 esilații se întorc în țeră, și cu ei Heliade Rădulescu. Cel dintăiū lucru al acestuia a fost să reîncepă publicarea foii: Curierul român, care însē a fost suprimat după al treilea număr.

În anul 1860 întemeiează țiarul: Proprietarul român, care dură până în 1862. În această foia apără Heliade împroprietărirea țeranilor; efectele acestei lupte se vedură cu doui ani mai târziū, în 1864, când împroprietărirea se sevērși.

Dela 1859—1860 scrise: Echilibru între antitese, Biblioteca portativă în 5 volume, Critica gramaticală, Morala, Diverse în 2 volume, și mai multe poesii inedite. Tot în această periōdă lucră un Abecedar, o Carte de rugăciuni, o Morală evangelică, Istoria Românilor, în fine Creștinismul și Catholicismul.

La 1866 întemeiează un noū țiar: „Legalitatea“, care susține împroprietărirea țeranilor, tare combătută de adversari. Tot-deodată traduce mai multe tragedii și drame, și înavuțeșce colecțiunea satirelor cu: Măceșul și Florile, Cântecul ursului și Șoldan țiganul.

În această periōdă dela 1859 până la 1870, Heliade a avut mai multe funcțiuni: a fost efor al școlelor și președinte al Academiei române, membru al comitetului teatral și al societății pentru învățatura poporului român, în fine în două rânduri deputat în camera legiuitoare.

Pe la finea anului 1870, Heliade încărcat de ani, obosit de lupte, se retrage din viața publică. El țice adio penii, și lasă pe alții mai tineri să-i iea locul.

În sfērșit, în Mai 1872, veteranul luptător adorme pentru totdeuna, și incheie astfel o viață atât de avută în fapte frumoșe.

Familia lui primi adrese de condolență din toate părțile.

Ca om privat, Heliade era plin de afabilitate. Cine se adresa la dēnsul era sigur de un sfat bun și sincer. Cât despre nobilimea simțămintelor sale, mărirea carac-

terului său, statornicia sa și iubirea țerei sale, nici nu mai trebuie să vorbim. Tōtă viața lui, tōte puterile sale morale și fizice consacrate la regenerarea națiunei sale iubite, sunt probe îndestulitoare despre ceea ce simția Heliade.

Inimicii său pizmuitorii lui s'au acățat de scrierile sale, pōte de politica sa, dar nimeni n'a cutezat să pună la îndoelă patriotismul lui și integritatea caracterului său. Cu deosebire iubirea de națiune, care conduce toți pașii săi dela începutul vieței sale, prin luptele societății, prin suferințele esilului, prin decepțiuni și până în grōpă, acea admirabilă iubire de națiune nu s'a trădat nici un moment.

Trebuie să admitem, că bătrânii noștri își șcieau iubi națiunea cu mult mai bine decât noi. Șermana națiune! Ea era un prunc vitreg al Europei, pentru care esistaū numai batjocure și suferințe. Și bătrânii noștri literați și omeni politici, cari pe atunci erau tineri, în flōrea vârstei, au luat acest copil în brațele lor, l'au crescut sub scutul lor, l'au apērat de furtune cu trupul lor. Acum copilul este om mare; se vede că de aceea nu-l mai șcim iubi, cum trebuie, dar șcim rīde de cei cari l'au crescut. Vor țice mulți tineri că timpurile s'au schimbat. Da s'au schimbat, dar și noi ne-am schimbat. Noi nu mai avem credința bătrânilor noștri, nu mai avem statornicia lor, cerbicoșia lor în luptă, încrederea în puterile și în zelul nostru; nu mai avem dorul de a face sacrificii spirituale și materiale pentru națiune. Da, timpurile s'au schimbat. Pe când bătrânii noștri aduceau din străinătate un dor și mai fierbinte de a lucra pentru binele comun, o inimă tare, un curagiū neînvins, pe atunci tinerii noștri aduc idei de cosmopolitism, recēla pentru tot ce e național, o oboselă precece, o apatiă de bun ton, în sfērșit o blasare în toate ale vieței. Da, timpurile s'au schimbat!

Elev al marelui Lazar, Heliade a fost demn de el. Pōte, ca om literat, s'a amestecat în prea multe ramuri, dar cine era să lucre, decă nu lucra el? Cine era să creșcă generațiunea tinēră, să o învețe în limba ei, decă nu acela care în vērștă de 20 ani era profesor? De altcum traduceriile sale sunt luate cu artă și gust, și în lucrările sale originale se vede cugetarea și péna măestrului. Cu deosebire „Sburătorul“, acea inspirațiune drăgălașe a talentului său tinēr, este un model de limbă. Pe urmă satirele lui, unde se bicieușce străinul, care voeșce din toate părțile să pētrundă în inima Românilor, au devenit populare prin cărțile de cetire ale copiilor.

Nu este chiāmarea noastră a ștudii pe Heliade Rădulescu. Acest studiū îl va face de sigur vre o pénă competentă la timpul său, când pasiunile politice se vor liniști, și când meritele scriitorului și ale omului politic vor putea fi privite cu recēla și nepărtinirea cuviincioșă. Dar ori din ce punct de vedere va fi privit el, ca om politic, ca scriitor, ca cetățēn, ca om privat, Heliade va rămēnea o mare figură în istoria desvoltării noastre naționale. Patriotismul său fierbinte, și iubirea nemărginită a națiunei îl vor ținea totdeuna la rangul ce i se cuvine. Omeni cunosători l'au și numit „părintele limbei române“, noi credem că el a fost „părintele națiunei române“.

Visul Dochiei.

Poemă dramatică

de **Frédéric Damé**, traducere de d-nii **D. Olănescu** și **T. Șerbănescu**.

(Pine).

Dochia.

Eū visez eroi, copilă.

România.

Eū, eū cuget la martiri,

Cuget la vitéza óste care fu adese-orī
Prin frig și prin ostenele de totfelul bântuită,
Nici-odată 'ngenuchiată, nici-odată domolită,
Ce-a știut ca să reziste crușilor apăsători.
Astfel bravii de-altădată în măcelurile crunte
Alergău să cate mórte; ér victoria pe frunte,
Când cădeaū în a lor sânge, cu iubire-ī sāruta.
Neisbānda încercată nici-decum nu-ī dispera,
Ci pășiau; luptău în umbra timpurilor, știind bine,
Că luptānd nu vor culege fala ce li se cuvine...
Chiar istoria ingrată nu șcia numele lor!
Fost-au ei pentru acésta mai pușin un brav popor?
Nu; că-cī ei purtau în inimī o gândire mult mārétă,
Nici-odată 'nădușită, totdeuna cu viétă,
Ce-și transmit ca moștenire vremile din ném în ném,
La a cerului vii focuri, peste munți, peste océn,
Prin totfelul de primejdii, prin totfelul de 'ncercare,
Drept ducēndu-se la țintă ca și fluviul la mare.

Dochia.

Vai! a merge totdeuna, totdeuna-a suferi,
Și nici-cum a mai ajunge...

România.

A lupta, chiar d'ar peri!

Dochia.

Dar zadarnică e lupta, lupta lungă ce nu are
Nici sfērșit, nici biruință.

România.

Nu, că-cī e semēnță, care

Resădeșce viitorul.

Dochia.

Înflori-va vre odată?

România.

A-inflorit de mult; dar, mamă, tu dormiaī neturburată.
Tu dormiaī atunci, când Tudor, coborīndu-se în vale,
A făcut ca să tresară tot poporu 'n a sa cale.
Tot ce mort, vai! se creșuse, la viétă se 'ntorcea,
Și-n seninul cel albastru stéua noastră strălucia.
De-o lumină d'aurorā orizonul era plin...
Meteor splendid ce-apare deodată în senin
Ș'apoi trece-n curmezișul cerului întunecat,
Producēnd un mare sgomot în ecoul depārtat.
Tudore, martir al santei cause cei romāneșci,
Tu picași, însă țērāna unde tu te odihneșci,
A servit d'atunci ca légān la a noastră neatārnare;
Al tēu sânge fu botezul rasei tale viitoare!..
Greul fuge, ér Ciocoiul se tot uitā-īnspāimēntat
La cerésca libertate ce 'n picióre s'a sculat!
Rupte-s lanțurile mamā; rēndul ne-a venit și nouē.

Dochia.

Érași aspre diminețe cu-a lor sāngerósă rouă!

România.

Într'o ți dintr'astă rouă, Dochia, vor resări
Bravii cari pentru tine vor lupta și vor muri...

Dochia.

Când?

România.

Chiar mâne.

Dochia.

Astăđi cine cugetă la o bunică?

România.

Toți!

Dochia.

În ȃia cea de luptă te vēd par-că singurică.

România.

Eū am dreptul meū.

Dochia.

Dar dreptul în picióre e călcat.

România.

Nu mē tem, că-cī am sub stégurī un popor transfigurat.

Dochia.

O dulce visurī! O speranțe! O simțirī fără de nume!..
Câte lacrimi, copilă, pregāteșci la cele mume!

România.

Nu, că-cī este o rușine, este chiar o mișeliă
Ca să plāng pe cei ce 'n luptă vor cădea cu bărbăția!
Nu cu lacrimi se rēspunde la a tunurilor plóie,
Ca să creșcă ciparoșii peste cāmpul de bătaia.
E o sórtă gloriósă a muri pentru-a sa țēră!

Dochia.

Da, tot astfel și strēmoșii se rostiaū odiniorā,

România.

Fii lor vorbesc tot astfel!.. Fii lor sunt încă bravi?
Cređi tu óre că 'n noi curge sânge țiritor de sclavi?
Dēcā-am suferit atāta un jug rușinos, despot,
Cređi tu sufletele nóstre molesite-a fi de tot?
Dar priveșce împrejuru-ți. Veđi cum mame, sođi, tóte,
Tot atāt sunt de gelóse de a nóstră libertate
Ca și cei ce merg la mórte peste Dunāre cāntānd!..
Și dór suferit-am, Dómne, secole întregi de rēnd!
Însē suferința-ī mama legāturelor mai mari;
Prin nenorocirī învață naționile-a fi tari,
Și acel care voeșce s'aibă dreptul a spera,
Cātā-a suferi și-a plānge mult și multe a 'ndura!
Ora rēsbunārei sfinite ah! sunat-a în sfērșit.
Scóla, Dochio, trecutul reincepe 'ntinerit.
Óre n-auđi tu ecoul de prin munți și de prin văi
Resunānd un cānt rēșboinic?... Mamă, sunt copiii tēi!

Se aude în munte corul care se apropia,
Dochia se scóla.

Corul, în depārtare.

La luptă! La luptă!

Pe cei ce mor să rēsbunām.

La luptă! La luptă!

La libertate ne 'nchinām.

O trupă de soldați tineri din toate armele, condusă de un Oficier care poartă stégul României, intră în scenă. Aceștia sunt urmași de o grupă de femei care vin de se pun lângă Dochia și România. Printre aceste femei, toate în costum național, se deosebesc mai multe care poartă emblemele provinciilor române: *Banatul, Transilvania, Bucovina, Basarabia* etc.

Dochia.

Ah! renaște 'ntr'al meu suflet o speranță de scăpare!...

România.

Mamă!

Dochia.

Fata mea iubită!

Cad una 'n brațele celeilalte și se sărută,

Corul.

I.

O libertate dela munți,
Protege-ne în bătălie.
Ah! cad în țărână a noastră frunți,
Dar stégul, stégul sus rămâe.
Er sângele ce vom vërsa
Producă bravii cu nume mare,
Murind la tine vom căta
Și-ți vom cere răsbunare!

La luptă! La luptă!
Pe cei ce mor să răsbunăm.
La luptă! La luptă!
La libertate ne 'nchinăm.

Dochia.

Visurii de neatârnaire,

Împlinitu-v-ați voi dară!...

II.

Veniți, o umbre strămoșesci,
Și întăriți a noastre brață,
Voi ce-ați privit din culmi cereșci
Ah! mult amara noastră vieță,
Români, cu toții în sfērșit
Să sfērâmăm a noastre fiare.
Că-cî ceea-ce am suferit
La cer strigat-a răsbunare.

La luptă! La luptă!
Pe cei ce mor să răsbunăm.
La luptă! La luptă!
La libertate ne 'nchinăm.

Dochia.

Dragii copii răsbunători,

Mergeți, Domnul vă păzescă și veniți biruitoři,

După ultimele mësuri ale cântecului, soldații trec încet pe dinaintea Dochiei care îi bine-cuvinteză; apoi dispar în înfundăturile munților.

Corul, depărtându-se.

La luptă! La luptă!
Pe cei ce mor să răsbunăm.
La luptă! La luptă!
La libertate ne 'nchinăm.

Dochia.

Salutare, Româniă, fiica marelui Trajan!

Bine-cuvântat fii, Dómne, bunătatea ta divină

Ne-a scăpat dela ruină;

Și-a făcut printre primejdii să ajungem la liman.

Umbre strămoșesci, prăpăstii, munți cu creștete cărunte,

Și în cer cu-a voastră frunte,

Voi toți ce-mi dați ascultare,

Salutare! Salutare!

Cine dar vorbia aicea de catene și robii?

Sórele pe cer apare, fuge négra vijeliă.

En priviți, priviți acolo, în vèzduhul depărtat

Norul greú, întunecat,

Care patru vécuri umbra-î și-a vèrsat p'a noastră frunte,

Cum descreșce-acum și piere, ca și cèța de pe munte.

Vino, scumpă Româniă; vino, fică prea iubită;

Voi ce v'am cređut odată pierduți, copilașii mei,

Veniți de luați pe sínu-mi partea-ve obicinuită.

Bunurile mele toate mi le-au dat acuma ei!

Dunăre măreță, valul și cu vocea ta profundă

Se amestecă cu vèntul în concerte 'ngrozitoare,

Și, ca 'n timpii cei eroici, îndèrètnica ta undă

Se îndóie sub călcăiul podurilor mișcătoare.

Înainte!... Cornul sună, tunul bubue... Înainte!...

L'a mea voce să răspundă viii și cei din morminte,

Morții glorioși d'alt-dată să conducă pe cei vii!...

Echo se trezeșce 'n sgomot, ér pământul viú tresare.

Oh! divine bătălii,

La a voastră fálniciă și puternică suflare,

Șimț topindu-se înghețul sufleteșcelor pustii!

Er tu, mândru Eroú tinër, ce-ai luat cu bărbăția

Spada lui Mihaí-Vitezul pe tăișul cărei vèđ

Sângele acelor care călcaú dalba Româniă,

De aicea, de pe munte, eú te bine-cuvintez!...

Mergi dar, Principe, înainte; mergi și visu-mi împlineșce;

Fii al țerei bun Destin,

Și, la rađele-aurorii ce pe ceruri se iveșce,

Re'nverđescă înc'odată trunchiul Némului Latin!

Și, sub ramurile sale, astăđi bine-cuvântate,

Relele de altă-dată, părăsindu-le uitate,

La un loc strînși toți copiii să salute-n viitor

Gloria-ți și nemurirea din nou astăđi înviate.

Er tu, Dómne-a Tot-Putinte, vino-ne în ajutor!

Corul se aude din nou fórte departe în munți, pe când Dochia bine-cuvinteză pe femeile îngenuchiate împrejuru-i.

Cugetări înțelepte ale unei mame de familie.

După „Die Gartenlaube.“

I. Anii climaterici ai mamei.

Nu de mult ăicea o tinëră femeia, care de câte-va sèptè-mâni devenise mamă fericită: „Tot e lucru de mirare, cum

de o fință atât de mică ne schimbă lumea cu totul! Cu mult, cu mult mai tare decât căsătoria. Pasul dela femeia la mamă este cu mult mai însemnat, decât cel dela fată la soția.“

Are dreptate, tinera mamă! În totă viața sa femeia n'are atâtea lucruri nouă de învățat, ca în cele dintâi săptămâni ale nouei sale demnități de mamă. Ori-ce persoană se apropie de ea, îi vorbește numai de copii mici, așa, încât în decurs de patru-spre-zece zile ea aude poate istorisindu-se durerile și bucuriile dela cinci-deci de chendele. În toate direcțiunile se debate îngrijirea și nutrirea micilor noui-născuți, și dela bătrâna spălătorasă până la eleganta amică în haină de mătăasă, fiă-care femeia aduce alte esperințe și exemple la patul tinerei mame.

Când iea acésta pentru prima oră érá-și un diar în mână, de sigur se găsește cine-va în odăiă, care să strige: „Tu, colo stă un articol interesant despre doici!“ Dăcă se aduce gazeta, mă pot rămăși, că tinera mămuică se uită îndată la anunțurile de nașceri, și se interesază cu vioiciune de toate acele femei cu totul străine, de au căpătat băeți seú fete, și câți dintre acești părinți anunția întemplantarea „cu mare bucuriă,“ câți alții „au onórea“ numai de a o anunția. Toate acestea sunt foarte interesante. După ce le-a cetit, tinera mamă îndoește diarul și-l pune de o parte. Ce ar mai putea sta în el? — Că-cî lumea e creată numai ca să se nască bobocei în ea; ceea ce se face mai târziu din acești sugători, de se logodesc, de se căsătoresc, seú de mor, de vor purta unii cu alții rebel seú de vor încheia pace — cât de indiferente sunt toate acestea pentru o mamă, care ține în brațele sale cel dintâiu copilaș! — Dar cu încetul, pe nesimțite, sosește un alt timp.

Vrem să dicem acum, că totă lumea merge la școlă și se instruază. Atunci este o epocă de zece până la două-spre-zece ani în viața copiilor noștri, epoca, în care cea dintâiu întrebare îndreptată cătră cunoștii noștri este următórea: „În ce școlă îți trămiți băeții?“ seú: „Ai căpătat o crescătóre pentru copilele d-tale?“ Anul se măsură numai după esamenele și feriile care urmăz regulat.

— „Când a fost cutare seú cutare vizită la voi?“ întrebî tu, ér răspunsul este:

— „Îndată după feriile de Paști.“

— „Óre când au avut copiii pojarul?“

— „Cu puțin mai nainte de feriile de toamnă, așadar la începutul lui Septemvre.“

Lucru ciudat! În timpul acesta toți ómenii, cu carii stăm în relațiune, au copii de școlă! Seú este vice-versa? Stăm în relațiune numai cu aceia, carii au?

Nu știu; atâta însé știu, că în fiă-care casă domnește ca la noi aceeși așteptare încordată a censurilor viitoare, aceléși plângerî pentru că copiii se fac mai paliți și mai slabi, aceeși șovăire între institute și instructori privați. Totă lumea este o singură școlă mare, în care toți ómenii se împart în învățatori și elevi. Și acésta periódă este poate coróna vieții de mamă.

Până acum ținem încă în mână sórtea iubiților copii. Și dăcă ne costă multă grijă și osteneală, totuși se ved în totă ziua, ba în totă óra, rezultatele acestor osteneți! Omul poate schimba tot, ce i se pare greșit, și ce mulțămire, când o astfel de schimbare este încoronată de un bun succes vedit! Din di în di se desvoltă copiii mai tare; de acum sunt în stare, de a ne fi amic și amică, și totuși cugetă încă numai prin cugetările nóstre, resimt în curatele lor inimî numai ce simțim noi. Încă nici o speranță nu e înșelată, nici un vis nu e risipit; încă privește mama

cu încredere tare în viitor. Nu și-a crescut ea copiii după sânta ei știință și puțință? nu și-a pus ea sângele iniméi sale, n'a făcut jertfe di și nópte, pentru a îndeplini față cu iubiții ei ceea-ce i s'a părut mai bine? Cum le-ar putea dar lipsi vre odată binele în vieță? Ei sunt onești și buni; negreșit trebuie să devină și fericiți. Apoi într'o di mama are érá-și o oră liniștită de reflecșiune și observă de odată, cum s'au schimbat cu încetul toate împregiurul ei. A sosit și în casa ei timpul, în care nu poți ceti un roman seú o novelă, pentru-că ceea ce ai înainte ochilor este cu mult mai interesant, decât toate cărțile.

Acésta este a dóua secțiune mare în viața femeii; o secțiune, în care mama are lipsă de totă puterea, de totă credința ei cea tare ca stânca, pentru a o putea trece cu demnitate. Acum se poate face totul cu înțelepciune și bună voință, acum nu se mai poate face nimic cu singura iubire de mamă, iubire nemărginit de bogată. Copilul cere ceea ce nu-î poți da, și nouă puteri omenești întră în viața sa. Acum nu mai ești tu singura mijlocitóre între copilul teú și între sórtea lui: — acésta este mărimea, greutatea cotropitóre, a periódei a dóua din vieță. Mulți părinți nu vor să o înțelgă, și sunt de părere că și atunci pot rămânea conducătórii sórții copiilor lor, când aceștia sunt destinați prin mersul etern al naturei, să-și alégă de aci înainte propria lor cale. Zace atât de aprópe, este atât de ușor de înțeles, că părinții fideli voesc să rămână și pentru copiii mari, ceea ce le-au fost dela naștere, dar este o eróre mare, și adesea fatală. Planurile nóstre cu intențiune fidelă, țesute cât se poate de bine, cad. Resignéză-te, inimă îngrijată de mamă, și nu te lupta în contra acelor lucruri, care n'au fost și nu vor fi nici-odată altfel.

Și dăcă toate au ieșit mai bine, decât ai cređut, dăcă feciori și fete și-au ales cariera și și-au întemeiet vatra proprie, atunci bunica începe érá-și dela început, dela — bobocei și trece încă odată cu nepoței prin același curs de bucurii și de grijî, numai înmulțite prin durerea, că nu se dá cređemént esperinței sale, și că față de nepoți ea mai are drept la sfat, dar n'are dreptul de hotărîre. În sfârșit se măresc și nepoții și întră în lume; numărul iubiților, pentru carii ne bucurăm și ne îngrijăm, crește din an în an; pe urmă, ce mai interesază exclusiv pe strábuna, pe ea, care are copii, nepoți și strănepoți de toate vârstele posibile? Da, vedeți, atunci vine un timp, în care sute de persóne ni sunt tot atât de scumpe și de importante, și precum într'o durere grea, nimicitóre, nu observăm momentan nimic, decât o muscă tîrîndu-se pe pãrete seú lumina sórelui jucând pe parchet, tot așa se întemplantă și cu o bătrână, care iubește tot atât de tare mai mult de două-deci și cinci de ómenii și se contopește cu totul în bucuriile și grijile lor. Într'un fel de obosélă gândurile ei se îndreptéză asupra unor lucruri neînsemnate: óre mäsarul bate cuele drept seú strâmb, óre ferestrele să le spălăm astăzi seú mâne, óre stofa cumpérata chiar acum nu se cură în apă? Te îngropî formal într'o grijă atât de neînsemnată, nu poți dormi și capeți bătăi de inimă din cauza ei, și acésta vine numai de acolo, că nici una dintre grijile nóstre cele mari nu poate predominî pe celelalte, cum a făcut în anii mai tineri nutrirea primului copil, primul examen al fiului, aurora amorului în inima primei fete seú cununia ei, prima ei lăuzie.

Ce nedreptate i se face atunci adesea unei astfel de măuce bătrâne! Atunci se țice: Ah, aceea e acum tîmpită. Pentru ea ciorapul de tricostat este mai important decît tôte celelalte. —

Și cine dintre voi toți, tinerilor, pôte ști, ce mai trăește în acea inimă bătrână, atât de felurit, atât de bogat, atât de adânc, încât pôte numai răsurile ies, ca spumă

la suprafață? Cine dintre voi pôte numera cugetările, pe care le împletește ea cu răbdare și supunere, ochiul de ochiul, în micul ciorap pentru strănepotul cel mai tîner? Cine ar putea zugrăvi icônele, care trec pe dinaintea ei în decursul aceluï lucru uniform?

Dar voi surideți, când din conversarea vîstră ușoră ea n'a aușit și n'a înțeles nici un cuvîntel!

(Va urma.)

Coloseul.

(Fine.)

Tôte aceste jocuri serviau numai spre înselbătăcirea ómenilor, spre tîmpirea tuturor simțămintelor nobile ome-neșci. Aci vedeai un tată cu fiul său lângă sine, care în loc de a-l învăța la caritatea ómenescă și la compătımirea acelor sêrmani, ce sângerau pe câmpul de luptă, îl învăța din cea mai fragedă etate cum să aplaude pe învingător, cum să strige: „*Recipe ferrum*“ gladiatorului cădut, seú să-și înalțe brațul cu degetul în jos în semn de aprobare, ca să se taie în bucăți gladiatorul cădut. Dincolo vedeai pe matrónele, odată atât de ilustre, pe fiicele lor, pe feciórele vestale, schimbate în tot atâtea furii, și în loc ca inima lor fragedă să compătımescă pe luptătorii sângerândi, se înflăcăreză și dênsele și ieú parte la freneticele plăceri ale publicului.

Adeseori finiau aceste lupte sângeróse cu scene și mai sângeróse. Adeseori adică se escau dispute și partide pentru valórea și eroismul unuia seú altuia dintre gladiatori și din simplă critică și argumente se trecea la pumni și arme, și se finia cu măcelăriri sângeróse.

Astfel ne spun istoricii, că în Circul Maxim cu o singură ocaziune s'au ucis și rănit ca la 30,000 de persóne. Aceste scene nu erau rare nici în Coloseu.

Dar afară de lupte, se mai representaú și alte scene, unele comice, altele tragi-comice. Astfel noi aflăm în istoricii contimpurani multe date interesante despre astfel de producțiuni. Un elefant jócă pe funii; o ursă îmblândită este purtată pe scaun și urmată de servitorii și suita sa. Un leú superb are de a combate, seú mai bine a se juca, cu câte un cățel; acesta după ce ostêneșce cu mií de apucături pe furiosul rege al pădurilor, cu o săritură i se aruncă în spate și călărindu-l îi face sute de lingușiri. Doui -spre- dece elefanți, îmbrăcați ca ómeni și mueri, se așeză la masă și mánăncă și beú cu mare apetit din tăiere și pähare aurite; în sfêrșit alți elefanți esecută jocul pirric, seú umblă în jur aruncând flori în tôte laturile.

Cu alte ocaziuni apărea înaintea publicului — cum am fost țis și mai sus — câte un lac vast, pe care undulaú mai multe năi. Echipagiul acestora combătea cu atâta desperare și curagiú, ca și când dela acea luptă ar fi atárnat căștigarea vre unei împêrății. Odată se veđu o năi mare cu o mulțime de ómeni și animale undulând în pace pe suprafața lacului, când la un semn dat se sparse, și tôte animalele și ómenii fură victima apei.

Uneori se representaú scene din mitologia păgână; așa un sclav representă cu aripi finte pe Dedal, când deodată lăsat să cadă pe Arenă, fu sfășiat în bucăți de fiarele sêlbaticе.

Altă-dată se representă cu un mecanism ingenios faimósa fabulă a lui Orpheu. Arena era așa construită, că

deodată se deschise și apăruă din o sută de părți arbori înverđiți cu mere aurite în imitațiunea fabuloșilor arbori ai grădinelor esperide. Fiarele sêlbaticе erau lăstate libere în acéstă pădurice încântătoare, arborii se mișcaú la sune-tul flautului, și ca să nu lipsescă nimic adevêrului representațiunei, nefericitul sclav, ce avea onórea de a reprezenta pe Orpheu, fu rupt în bucăți de un urs.

Un alt sclav avu să represinte pe Muciú Scevola. Pe lângă durerile, ce avea să le sufere prin arderea brațului drept, mai avea să sufere și din partea vesmintelor, ce erau unse cu reșină și păcură.

Cea mai mică eróre, ce se făcea în aceste representațiuni, era pedepsită cu mórtea publică a directorului de jocuri. De nu esista acéstă lege atât de strictă, de bună semă Coloseul ar fi putut arêta lumei mari triumfuri în arta mecanică!

Vêđurăm, când, de cine și prin cine a fost fundat și ce destinațiune avea Coloseul pe timpul Romanilor, acum să vedem pe scurt istoria sa până în țilele nóstre.

Încă sub Macrin a suferit Coloseul fôrte mult de foc în anul 217 d. Chr. dară s'a reînóit și și-a recăștigat strălucirea sub Al. Sever. În anul 248 serbă întrênsul Philip Arabul cu jocuri strălucite iubileul de o miă de ani dela fundarea Romei. Sub Constantin cel mare (324—337) se opreșce espunerea ómenilor nearmați furiei fiarelor sêlbaticе; dar luptele de gladiatori se șterg numai în 405 sub Honoriú. Luptele între animale duréză până pe timpul lui Theodoric cel mare (493—526) când se opresc și aceste. În 519 alegêndu-se de consul Cilica Genero, a lăsat să se aducă pentru o sêrbătoare solemnă în Coloseu o mulțime de fiare sêlbaticе din Africa; aceste animale în puține țile fură tôte măcelărite. Acesta e cel de pe urmă sânge vêrsat pe aceste timpuri în Coloseu.

La 410 și 456 a suferit și Coloseul de sabia și focul lui Alaric și Genseric, când i se răpiră tôte ornamentele și i se dêrîmară tôte statuele.

Prin secolul al 7-lea începe a fi venerat de creștini pentru multul sânge de martiri, ce s'a vêrsat aici pe timpul Romanilor. Din aceste timpuri încóce Amfiteatrul Flavian iea numele de Coloseu (probabil dela Coloseul lui Nerone) și e onorat și vizitat de o mulțime de peregrini. De pe la finea acestui secul avem sentința Ven. Beda:

„Roma va susta, pân ce a susta Coloseul;
Căđênd Coloseul, va cădea și Roma;
Căđênd Roma, va cădea întrêga lume.“

Prin seculii 10—13 servia în resbelele civile de fôrțărétă unor familii, mai ales Frangepanilor. În 1312 îl ocupă Enric al VIII-lea, care-l predede după căți-va ani senatului roman. În luna lui Septemvre 1332 reînóindu-se

în cât-va murii, se ținură aci lupte de tauri; dar și publicul și Coloseul erau numai o umbră a celor vechi.

Prin secolul al 15-lea începe ruina Coloseului. Paul II-lea (1464—71) iea dintr'ensul material pentru edificarea Palatului Venezia (seu S. Marcu), cardinalul Riario pentru Cancelăria, Paul III-lea (1534—49) pentru Palatul Farnese. Sist V-Jea (1585—90) voește se facă aci o fabrică de pânză, dar mórtea îl împiedecă. Clemente XI (1700—21) face aci o fabrică de salitru.

Abia Benedict XIV (1740—58) începe a opri ruina totală a acestui monument grandios și de tristă memoriă. Dênsul luând în considerațiune sângele sânt al martirilor, vërsat pentru religione, sânșește acest loc și face aci 14 altare în onórea celor 14 stațiuni ale patimilor lui Christos; aceste altare au stat până în 1874, când 13 dintr'ensele au fost delăturate. (Astăđi stă numai unul sub anticul „podium“.) Papii următori, mai ales Piu VII, Leone

Roma, Februarie 1879.

XII, Piu IX ca să păzescă Coloseul de ruină totală, l'au întărit cu muri și cest din urmă a lăsat să se reînviescă treptele spre comoditatea vizitătorilor.

În 1874 s'a început să se desgrópe Arena, unde s'au aflat bucăți de colonne, table de marmoră (unele cu lupte de gladiator și animale) și alte bucăți de arhitectură; dar nici până astăđi nu s'a putut determina cu precisiune tóte locurile subpămênțeci. Cea mai mare parte a acestor despropări e inundată de apă.

Din edificiu nu ne-a rămas decât nișe ruine și abia a treia parte a anticului zid. Numai de cătră nord a rămas zidul în înălțimea sa originală, și numai de partea acésta esistă până astăđi urmele celor 4 caturî. De celelalte părți sunt dărîmate zidurile esterne, ce formaú catul al 3-lea și al 4-lea.

Dar și din aceste rămășițe putem admira în destul mărețul geniú al poporului Roman!

V.....

Cruțarea¹⁾.

I. Sêrguința.

Cruțarea a început cu civilizațiunea. Ea s'a născut când ómenii au simțit lipsa, de a se gândi la ȓiua de mâne, ca și la cea de astăđi. Cruțarea s'a născut cu mult înainte banilor.

A cruța însemnă, a fi econom în vieța privată. Cruțarea cuprinde în sine, afară de gospodăria, și ordinea și conducerea unei familii.

Pe când economia domestică a ómenilor privați are scopul de a crea și înainta bună-starea singuraticilor, pe atuncî scopul economiei naționale este de a crea și a mări averea națiunilor.

Averea privată și averea publică au aceéși origine. Averea se câștigă prin lucru, se conservă prin economii și prin acumulări, și se înmulțește prin sêrguința și perseveranța.

Economiile singuraticilor compun averea — cu alte cuvinte, bună-starea — fiă-cărei națiunii. De altă parte, simțul pentru risipă al singuraticilor aduce sêrăcia statelor. Așadar fiă-care om cruțator póte fi considerat ca un bine-făcător public și fiă-care om necruțator ca un inimic public.

Asupra punctului, că în vieța privată trebuie să fim economi, nu póte domni nici o divergința de păreri. Fiă-care concede acésta și o recomandă. Dar întru cât privește economia națională, părerile sunt fôrte felurite — s. e. în privința distribuirei capitalului, acumulării averii, întemplerilor la impunerea contribuțiunei, legislațiunei sêracilor și altele — și nici n'avem de gând să ne ocupăm cu ele. Va fi de ajuns tema despre economia domestică în vieța privată, seu despre cruțare.

Cruțarea nu este un îndemn natural, ci un product al esperinței, al esemplului și al reflecșiunei. Este și productul educațiunei și al formării inteliginței. Numai decă ómenii se fac înțelepți și încep a cugeta, se întempleră, că

¹⁾ Supt acest titlu vom publica un șir de articuli după scriitorul englez Samuel Smiles. El este autorul uvrăgelor „Ajutorul propriu“ și „Caracter“, a căror continuare este opul „Cruțarea“. Smiles a scris acésta carte importantă în 1875 cu privire la referințele societății englezești; de aceea noi vom lăsa afară ceea-ce nu e de interes pentru cetitorii nostri, și vom căuta a aplica totul la referințele nóstre.

devin cumpetați și modești în pretensiunile lor. De aceea cel mai bun mijloc de a face bărbații și femeile cruțatori, este, să-i faci înțelepți.

Negrijirea este cu mult mai naturală pentru om, decât economia. Sêlbaticul este cel mai mare risipitor; că-cî el nu se gândește la viitor, la ȓiua de mâne. Omul preistoric nu punea nimic la o parte. El trăia în spelunci seu gauri de pământ, care erau acoperite cu crengi; se nutria cu molusce adunate pe țermul mării, seu cu fructe culese în păduri. El ucidea animalele cu pietrii; le pândia seu le prigonia până le făcea să cadă de obosite. Apoi învêță să întrebuițeze pietrele ca instrumente și făcu din ele vêrfuri de săgeți seu de lănci; aci lucrul seu era mai bine cheltuit, că-cî acum putea ucide mai iute pasêrile și alte animale.

Sêlbaticul timpurilor primitive nu șcia nimic de agricultură. Numai în timpurile relativ noue s'a întemplat, că ómenii au adunat grêne pentru nutremânt, ér o parte din ele au pus-o la o parte pentru sêménat. Când a descoperit minerale și le-a topit prin foc pentru a căpêta metale, a făcut omul un pas nemărginit spre progres. Acum putea să prepare instrumente tari, să taie pietrii, să-și zidescă case și să progreseze destul pentru a inventa prin sêrguința neobosită feluritele mijlôce, care conduc la civilizațiune.

Locitorul de lângă Ocean arse o gaură într'un copac tăiet, slobodî trunchiul în apă, se duse cu el pe mare și prinse pești spre nutremânt. Arborele găvanit deveni o luntre, care fu înțepenită cu cue de fier. Luntrea se făcu galeră, corabiă, vapor cu róte, vapor cu helisă, și lumea era deschisă pentru colonizare și civilizațiune.

Omul ar fi continuat de a trăi în stare de sêlbătăcie, decă n'ar fi esistat rezultatele lucrărilor folositoare ale acestora, cari i-au premers. Pământul l'au luat aceștia în posesiune și l'au tractat așa, ca să producă nutremânt pentru ómeni. Ei au inventat instrumente și țesături, ér noi secerăm rezultatele folositoare. Ei au descoperit arta și sciința, ér noi suntem moștenitorii rezultatelor folositoare ale lucrărilor lor.

Natura întregă ne învață, că nici un lucru bun, care s'a îndeplinit vre odată, nu se nimicește cu totul. Ceî ce

trăesc își aduc aminte totdeauna de miliónele înmormântate, care au lucrat și au agonisit înaintea lor. Dibăcia și îndemânarea, care s'au arătat la edificiile și sculpturile cetăților Ninive, Babylon, Troja, au ajuns până în timpurile noastre. În gospodăria naturii nu se pierde cu totul străduința nici unui om. Óre-care rămas de efect folositor continuéză de a remunera, și decă nu pe singuratic, dar totuși genul întreg.

Singura avere materială, pe care am moștenit-o dela moșii noștri, forméză numai o parte neînsemnată din suma succesiunii noastre. Dreptul nostru de naștere constă din

ceva cu mult mai neperitor. El constă din suma efectelor folositoare ale dibăciei omenești și ale lucrului omenesc. Aceste efecte nu se transmit prin erudițiune, ci prin învățatură și exemplu. O generațiune a fost învățătorul celei următoare și astfel se susțin până în zilele noastre arta și îndeletnicirea artei, cunoștința despre întrebuintarea mașinelor și a materialelor. Lucrările și străduințele generațiilor premergătoare s'au stransmis în modul acesta dela tată la fiu, și ele forméză încă astăzi moștenirea naturală a raselor omenești — unul dintre instrumentele cele mai importante ale civilizațiunii. (Va urma.)

Sonet.

Al tómnai vânt. Gr. Alecsandrescu.

Oh! decă plâng, cine m'aude:
Pustiul e în giurul meu,
Că-cî dau de inimî reci și crude
Ce nu cred căte sufer eu.

Vedënd Ea aste gene ude
De lacrimi, ce se scurg mereu,
Ar ride, că-cî a mele trude
În lume se 'nșeleg cu greu.

Chiar de-ași lăsa acéstă vieță
Ca pomii veștedele foi,
Ar ride inima-i de ghiață.

Dar cui să-i plâng? — Pomî sunteți goi,
Păduri, plângeți fără de verdéță,
Lăsați-mé să plâng cu voi!

I. Moșoiu.

Lozul cel mare.

După Eugen Quinet.

Pe drumul dela Bischweiler la Offenburg atrage atențiunea călătorilor un mic, dar frumos castel modern, care se înalță cu grație pe costa unei coline. Fațada lui albă contrastéză cu fundul întunecat, format de pădurile de pin, care acoper muntii înalți închidënd horizontul.

— „Ce locaș delicios!“ strigară mai multe voci din vagon, și „ce fericit trebuie să locuescă cine-va acolo!“ adăogară unii mai sentimentali.

— „Acest castel e într'adevăr locuit de ómeni fericiți,“ începu un domn bătrân, un Germán, care ședea într'un unghiș al cupeului.

Aceste puține cuvinte erau de ajuns, pentru a deștepta curiositatea călătorilor. De sigur omul acela cunoșcea istoria castelului. Toți îl rugară să o povestescă și el se supuse îndată la dorința frumóselor rugătoare.

„Posesorul acestei proprietăți este un tinér nobil din Baden, d-nul Alberic de Reiberg. După sfârșirea studiilor sale la universitatea dela Freiburg se duse Alberic, pentru a-și complecta educațiunea prin călătorii, mai întâi la Paris, cetatea care pentru tineri este cea mai bună școlă de a se forma. Acolo cercetă salónele, unde fu primit, după cum merita un tinér amabil, spiritual și avut. În societate întâlni o femeie încântătoare, care după doui ani de doliu și de văduvie se întorcea în lume. Dómna de N... fusese măritată după un bărbat cam bătrân, care după câte-va luni de căsătorie îi redase libertatea cu o rentă de zece mii franci. Grația și carmenii frumósei văduve făcură impresiune adâncă asupra inimei lui Alberic: el concepu pentru ea un amor serios, neschimbat; din nenorocire era prea târziu, când își mărturisi simțămintele. Un pretendent mai iscusit, baronul *.* se prezentase cu recomandări bune, și se pricepuse să câștige pe tinéra văduvă.

Alberic era în toate superior rivalului său, care dela

natură era construit cam mediocru, era fără inimă, foarte avar și ardea de dorința de a mări renta sa de cincî mii franci cu cele zece mii ale văduvei. El vedea dară în căsătoria sa cu încântătoarea femeie numai o afacere bună și un mijloc de a-și întrei capitalul și venitul cu o singură trăsătură de condeiu.

Se ved în lume mulți ómeni iscusiti, cari posed arta de a se face plăcuți, cu toate imperfecțiunile, greșelile și defectele lor. Viclenia la ei ține loc de merit. Frumósa văduvă nu simția chiar o inclinare fragedă pentru baron, dar se lăsase a fi încălțită prin împregiurări folosite cu îndemânare și cedase consiliilor interesate, care o îndemnau să abdică cât de curënd la pozițiunea sa de văduvă încheiënd o căsătorie de conveniență. Cuvântul ei era dat când se presentă Alberic. Lealitatea caracterului ei o împedeca, de a asculta vocea secretă, care vorbea în favórea noului venit. Ar fi trebuit un motiv important, pentru a rupe legăturile încheiate. Trebuia, ca pentru acela, care primise cuvântul ei, să se găsescă un nedrept real. Ei nu i se putea dice: „Omul acela te iea din interes.“ Care femeie tinéră de pe lume ar crede una ca asta? Pentru a putea da creșmânt unei astfel de pretensiuni, erau de lipsă doveđi. Dar cum să sileșci pe avar de a se trăda și de a părăsi buna pozițiune cucerită? De multe ori e de ajuns o nimicură, pentru a învinge greutatea la părere neînvinsă.

Baronul luase lozuri de loteriă pe mai multe proprietăți situate în Austria. Acéstă împregiurare la părere indiferentă, era foarte precioasă, după cum se va vedea, pentru un rival iscusit și gata la toate sacrificiile.

Terminul cununii era hotărît, și acesta trebuia să se săvêșescă în scurt timp, când baronul primi o scrisóre provăduță cu timbrul „Viena“.

Acastă scrisóre, pe care o desfăcu el cu mâna tremurândă și o ceti cu o emoțiune nedescrisă, suna cum urmază:

Domnul meu!

Avem onóre de a te în-cunoșcînța, că erî a fost tra-gerea loteriei celei mari și ne bucurăm, de a-ți putea împăr-săși, că lozul Nr. 2884 din seria 246, care se află în posesiunea d-tale, și care s'a găsit între lozurile trâmise d-tale, la cerere propriă, prin unul din agenții noștri, a câștigat una dintre pri-mele principale, marele palat din Leopoldstadt, prețuit în 700,000 franci. Zace în interesul d-tale, ca să vii aici, pentru a-l lua în primire. Prezența d-tale este necesară din cauza formalități-lor obișnuite și decă, după cum e probabil, vrei să te desfăci de hotel, va fi bine pentru d-ta, să supraveghezi singur cursul vân-đerii pentru ca să ajungi la condițiunile cele mai favorabile. Deóre-ce d-ta, nepregătît cum vei fi, nu ești pôte provêdut cu bani pentru călătoriă, ne luăm libertatea de a-ți trâmite suma de o miă taleri, care se vor înregistra ca datorie în contul-curent, care-ți e deschis de aci înainte la cassa noastră. De alt-cum îți poți face pregătirile cu tótă comoditatea, că-cî va fi de ajuns, decă te vei afla în Viena în patru-spre-đece zile.

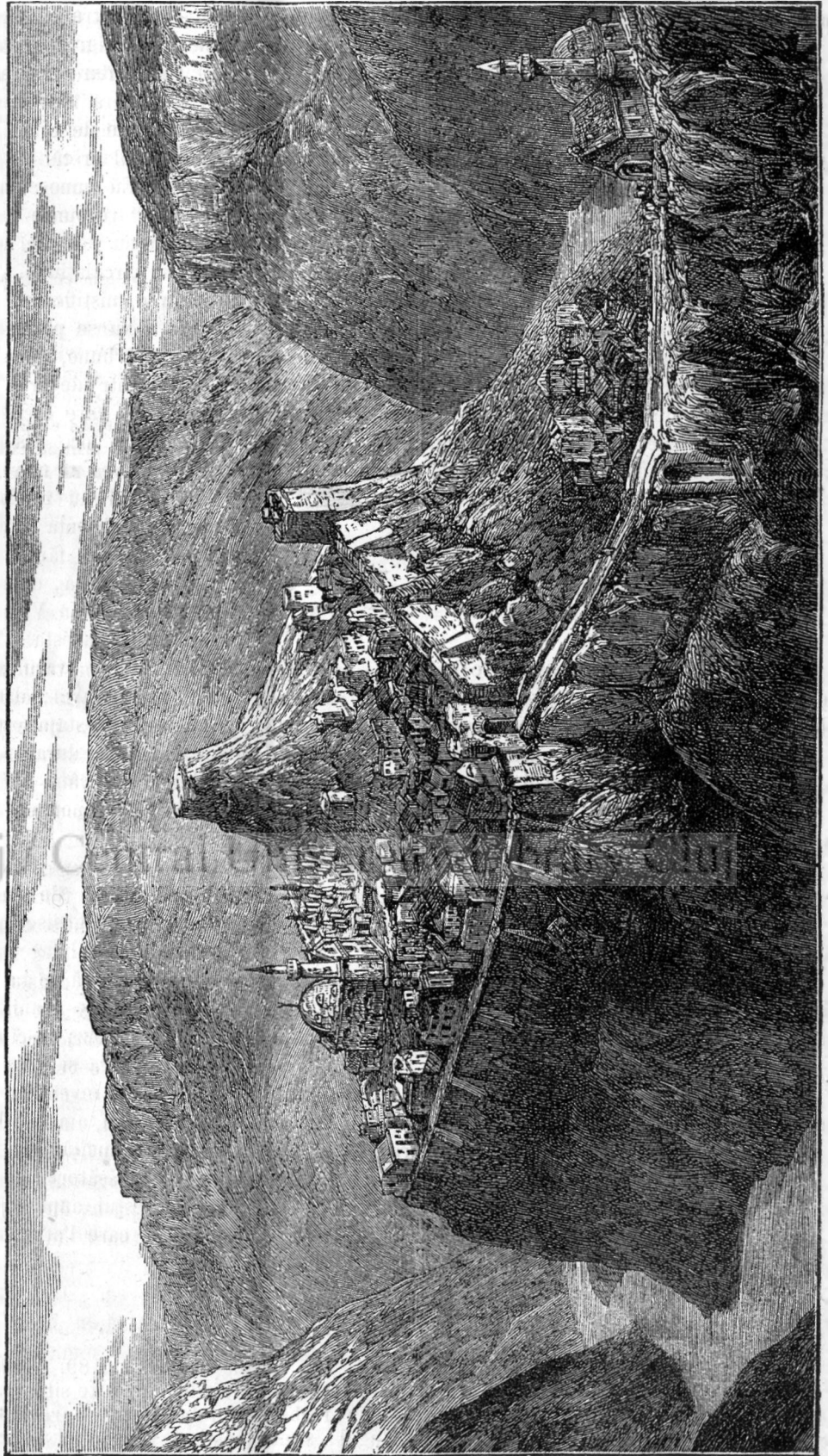
De altcum bine-voește, prea onorate domnule, de a dispune de noi la orî-ce oca-siune și primește asigurarea distinseî nóstre considerațiunii.

Aceste șiruri elocinte erau provêdute cu o subscriere cu totul illigibilă, dar scrisórea însă-și avea un caracter de autenticitate, care nu ierta nici cea mai mică îndoelă. Baronul găsi supt copertă suma amin-tită, trei bancnote, fiă-care de 1000 franci.

Emoțiunea plăcută era atât de mare, încât era mai să-l înnece. El receti cel puțin de două-đeci de orî prețioșa scrisóre și după ce se predase fără frêu bucuriei sale, se stêmpêră érași, pentru a cugeta cu maturitate la purtarea, pe care i-o impunea noul sêu no-roc. Luă decî érași masca prefăcătoriei, pentru a nu comite nici o nebulie și a nu-și compromite fericirea prin ceva.

În ziua următoare đise frumoșa vêduvă cătră una din confidentele sale:

— „Nu știu, ce să cred. Am întêlnit erî pe fitorul meu. El mi s'a părut fôrte turburat și-mî vine a crede

Tirnova, capitala Bulgariei. (Pag. 170.)

— mă înșel fără îndoelă — că se silește să producă des-binare între noi.”

Esplicarea nu trebui să o mai aștepte mult.

— „Șciî d-ta, că peste câte-va zile se implinește

„terminul hotărît pentru cununia noastră?“ și se tinera femeia cu un suris răpitor. — „Te-ai gândit, să se publice strigările?“

Baronul își perduse cumpătul prin acest atac.

— „Ertare“, începu el cu o voce turburată — „dar îmi pare rău, că cununia trebuie absolut amănată.“

— „Pentru ce?“

— „O afacere importantă“

— „Ce afacere?“

— „Nu ți-o pot spune.“

— „Așadar de acum ai secrete pentru mine?“

— „Sunt silit să plec.“

— „Încătrău?“

— „O, foarte departe. În Austria, la Viena.“

— „Bine dar. Vom călători împreună. Nu este călătoria cea mai bună întrebuintare a lunei de miere?“

— „Nu se poate.“

— „Cum, domnule? Îmi refuzi cea dintâi rugare? Un lucru atât de simplu, pentru care ar trebui să fii încântat? Dar bagă de seamă. Dacă d-ta refuzi, de a mă lua înainte de călătorie, poți voi refuza eu la rentă. Nu mi-ai dat dreptul, de a-mi răsbuna?“

— „Veți face, cum îți va plăcea, domnă.“

— „Ce! Îmi dai cuvântul înderăt?“

— „Îți las libertate deplină.“

— „Așadar e o ruptură?“

— „Cum veți vrea.“

— „O primesc.“

— „Förte bine. Așadar lucrul e hotărît.“

Chiar acolo voise să ajungă baronul. Noul său noroc dăduse intențiilor sale o altă direcțiune. Căsătoria, care cu puțin mai înainte i se păruse o speculațiune eseculentă, acum după părerea sa ar fi fost o nebuniă.

— „Când aveam numai o rentă de 5000 franci,“ își dicea el, „am căutat o femeie cu 10,000 franci. Acum, când posed 40,000 livre de rentă, nu pot lua decât o femeie cu 80,000. Acesta e destul de chiar.“

După acest calcul, plecă el la Viena și-și lăsă locul lui Alberic, care se și grăbi a-l ocupa.

Ajungând în capitala Austriei, baronul căută locuința bancherului. Cu un suris pe buze, cu o mină modestă și liniștită, se prezentă el, asemenea unui om, care știe purta cu demnitate povara fericirii sale.

— „Cu cine am onóra de a vorbi?“ întrebă bancherul vienez.

Baronul se numi, și așteptă cu încredere efectul.

Bancherul se înclină și așteptă din parte-și, ca necunoscutul să esplice scopul visitei sale.

Deóre-ce numele nu fusese de ajuns, baronul continuă:

— „Eü sunt posesorul unui loz, pe care l'a favorizat norocul la tragerea ultimă.“

— „D-ta să fi câștigat?“ răspunse bancherul, „acésta e förte neprobabil.“

— „Pentru ce?“

— „Pentru că până acum ni s'aü prezentat tóte lozurile cu câștig.“

Uimit, dar perseverând în greșéla sa, baronul continuă:

— „Fără îndoélă este vre o eróre, dar eü am dreptate. Înainte de tóte, étă lozul meu.“

Și el îl arétă.

— „Eü cunosc subscrierile tuturor financierilor din Germania,“ răspunse bancherul, „dar îți pot spune hotărît, că acésta nu e a nici unei case de bancă și n'a venit nici odată în circulațiune. Ai fost înșelat; scrisórea d-tale e de sigur o mistificare.“

— „Nu se poate, că-cí scrisórea conținea 3000 franci în bancnote bune, pe care le-am schimbat în aur.“

— „Într'adevër e o împregiurare rară, dar . . .“

— „Și care eschide ori-ce ideia de mistificare.“

— „De loc. Ea probéză numai, că urzitorul acestei mistificări avea un mare interes, să te trămită în călătoria.“

Baronul nu înțelegea, ce fel de câștig putea fi împreunat cu absența sa din Paris, dar trebui să se convingă, că lozul său era fără valóre. Registrul bancherului, parafat de dirigétoria, demonstra acésta la evidență.

El plecă din Viena neconsolat și förte supèrat pentru aventura acésta. Mărginit pe lângă cele 5000 franci de mai înainte, avarul să căia, că a rupt cu veduva, care avea 10,000 franci; dar nu se îndoia, că legătura ér se va înoda și acésta a fost prima lui grijă, când sosi în Paris.

Călătoria durase o lună. Cât de mare fu însă surprinderea sa, când află la sosire, că răpítórea veduvă se căsătorise din nou cu o și mai înainte, și că Alberic era fericitul ei soț.

Acésta a fost o rađă de lumină pentru călător. El își aduse aminte de cuvintele bancherului vienez și acum înțelese, că se găsisse cine-va, care să cheltuéscă 1000 de taleri, pentru a-l face să călătoréscă.

— „O miiă de taleri, pentru a lua în căsătorie 10,000 livre de rentă — banii sunt bine așeđați,“ cugetă baronul, mistuit de necaz; că-cí pe lângă celelalte imperfecțiuni ale sale se numèra și lipsa de curagiü.

— „Ce invențiune fericită mai e și acea loteria germană!“ dicea amabila veduvă, acum soția lui Alberic — „ei am să-ı multămesec fericirea.“

Dela căsătoria aceea, amëndouï soții petrec érna în Paris și restul anului parte în Baden, parte în frumosul castel, pe care l'ați admirat.“

V a r i e t ä ț i .

Tirnova. În „Albina Carpaților“, anul 1877, Nr. 6, pag. 68 s'a făcut istoricul Bulgarilor, carii de pe atunci începeau să intereseze Europa. Acum, după un resbel sângeros, Bulgaria a intrat într'o nouă fasă. Jugul, supt care gema, s'a sfărîmat, și o semi-independentă supt principe propriü i-a luat locul. Tirnova a devenit capitala noului principat, și aci s'aü adunat delegați pentru alegerea principelui. Tirnova a câștigat dar óre-care importanță, este scósă din uitare și de sigur de aci înainte o așteptă încă timpuri fericite. De aceea o prezentăm cetitorilor

noștri pe pag. 89. Tirnova, reședința domnitorilor bulgari de odinórá, este situată spre méđă-nópte dela Balcani lângă riul Iantra într'o regiune romantică. Orașul este zidit pe costišul repede al delurilor și se împarte în 7 părți, pe care le predommeșce fortáreța, unde, se afla odinórá palatul țarilor și biserica de încoronare. Supt domnia turcéscă, din biserica s'a făcut moscheá, ér moschea acum e magasin rusesc de praf de pușcă, dar nu peste mult ér va cădea în posesiunea creștinilor și se va sfinți din nou. Din palatul țarilor nu se mai vèd nici ruinele, dar bastionile

citadelei sunt încă neatinsă și drumul, care conduce pe stânca prăpăstioasă, se află în bună stare. — Stradele orașului, care se întind sub citadelă, sunt încă mai înguste, ca ale altor orașe turcești, și înălțându-se repeși pe côsta delului, nici nu pot fi percurse în trăsura; abia sunt trei sâu patru strade, prin care pot circula cară. Casele sunt vechi și afară de palatul guvernatorului turcesc, în care își ține acum ședințele adunarea națională bulgară, abia se poate vedea o zidire în stil european, mai modern. Delurile nu permit orașului să se mai estindă. — Locuitorii Tirnovei înainte de rebelul ruso-turc erau cam în număr de 30,000, dar acum sunt mai pușini, pentru că Mahomedanii s'au mutat în parte mare și partea lor de oraș zace în ruină. Ruinarea nu s'a întâmplat prin asalt, s'eu în mijlocul unei lupte, dar cea dintâiu faptă a Bulgarilor eliberați a fost o răsunare. Furia lor conținută în decurs de seculi s'a vârsat asupra Mahomedanilor, cari fură torturați, femeile lor pângărite, ér casele lor aprinse. Dinte pentru dinte!

Un pretendent. Truth din Londra, scria „L'Orient“, a întreprins o serie de biografii anecdotice asupra persoanelor, care atrag atențiunea în Europa, cu deosebire în lumea politică. Ultimul portret este consacrat prințului Louis Napoleon. Estragem următoarele din acel portret: Principele séménă cu mumă-sa în blândeta caracterului. Toți, cari s'au apropiat de el, s'eu pe timpul domniei tatălui s'eu, s'eu de când este esilat, au fost surprinși de figura sa deschisă, de marea sa inteligență și de francheța manierelor sale. Principele a fost așezat cât-va timp sub direcțiunea unui profesor francez, d-nul Francis Monnier, căruia nu-i lipsia ôre-care îndemânare, dar care era foarte vanitos. Acest gentilom își pusese în cap să facă din elevul s'eu un împărat filosof, și se silia să-l umple de macsimă, care păreau împrumutate din *Emile* al lui Rousseau. Odată, principele fiind admis, la desert, la un prânz de curte, făcu să înmărmurască totă adunarea, când dișe cătră un archiduce austriac: „D-ta ai ideile regimului vechiu, principe, dar ele și-au făcut timpul. Poporul este un ocean: decă-i rezisti, el te răpeșce.“ — La o altă ocaziune, principele imperial, ducându-se la Bois-de-Boulogne în trăsura sa, vèdu un copil rostogolindu-se pe pământ după ce căduse dintr'un cabriolet. El porunci să i se oprască trăsura și sări jos ca să vadă decă copilul e rănit. Căderea era fără gravitate și principele imperial, după ce sărută copilul, adăogă: „Veți spune părintelui t'eu, că fiul împăratului te-a sărutat.“ — „Oh! nu, nu-i voiți spune,“ răspunse repede copilul, „că-cî tata dișe mereu că Napoleon este o canalie.“ — Ceea ce vătéma mai mult pe principele în decursul campaniei din 1870, erau acuzările îndreptate asupra tatălui s'eu. Într'o di el însemna câte-va nume pe o fôia de hârtie; mama sa îl întrebă, ce face. — „Iéu notiță,“ dișe el, „de numele ômenilor cari ne insultă, că-cî gândesc că odată imi voiți regula socotelile cu ei.“ Dar, pușin după aceea, principele aruncă lista în foc.

Anunț american. Etă un anunț-model al unui american practic: „Prin această fac cunoscut amicilor și cunoscuților mei, că mórtea mi-a răpit ieri pe scumpa mea soție, după ce aceasta a dăruit viața unui fecior tare. Pentru copil caut o doică (mancă) sănătôsă, și nu m'ași da înderăt de a intra în corespondință cu o dómna pentru casatorie ulterioară. Acastă dómna trebuie să fiă amabilă, așezată, cu ceva avere, și în stare de a conduce provisoric renumitul meș stabiliment de albituri, în care tôte comanșele se împlinesc prompt în 12 ôre. Am intențiunea să așez în stabilimentul meș o directrice cu léfă de 250 dolari pe an, îndată ce se va sfârși „vîndarea cu orî-ce preț“, ce decurge acum; atunci magazinele mele vor fi strămutate în Strada mare Nr. 11, unde am de dat cu chirie un etagiș cu prețul de 500 dolari pe an.

Dreptul de vot pentru femei. D. Curtney, membrul cel mai galant al camerei comunelor din Londra ceruse dreptul de vot pentru femei. Proposițiunea sa a fost respinsă cu 217 voturi în contra a 103.

O coloniă liliputiana a Francezilor. Cea mai mică posesiune colonială a Francezilor este o parte a orașului Calicut s'eu Kallikotta, care este situat pe țermul nordic al Malabarului. Acolo fâlfăe tricolorul francez peste un spațiu de 100 metri în lungime și de 20 metri în lățime. Regimul francez întreține acolo un păzitor, care pentru o léfă de 1800 fr. pe an este însărcinat să ție în ordine prăjina flamurei.

Testamentul și mormântul lui Șir Ali. După cum spune fôia indiană „El Achbar“, Șir Ali a părăsit fără voiă capitala Cabul, pentru a trece în Rusia; el avea o presimțire că nu va mai reveni. De aceea își luă cu sine familia și averea, că-cî n'avea încredere în fiul s'eu, Jacob Chan. În Balth și-a făcut testamentul; o copiă după acesta a trâmiso la Cabul, ér originalul l'a păstrat la sine. Totdeodată și-a exprimat dorința, ca, decă va muri pe drum, să fiă înmormântat în satul Casergea, lângă mormântul sântului Hogeab Abdallah Ansari, unde repauséză și tatăl s'eu, Dost Mohammed. Din averea sa a destinat pentru scopuri pișe 7 lachi de rupii (1 lach de rupii face cam 150,000 fr.). Este de observat și aceea, că între Afganii esistă de mult prorocia, că decă se va reînțemeia imperiul indian, Afganistanul va fi încorporat cu el.

Mulțămire publică. „Soc. de lec. a stud. rom. dela archi-gimn. r. cat. din Clușiu“ își ține de sacră datorință a-și esprima sincera mulțămire următorilor p. t. d-ni colectanți și contribuenți mărinimoși, cari au bine-voit a-i întinde mână de ajutor. Și anume: a) La colecta d-lui colectant A. Codarcea, adm. prot. gr.-cat. în Aschileul mare au contribuit următorii: d-nii D. Coroianu 2 fior.; L. Huza 2 fior.; I. Georgiu 1 fior.; I. Moldovanu 1 fior.; I. Negreanu 40 cr.; I. Maxim 30 cr.; G. Trencă 50 cr.; I. Simocu 1 fior.; I. Popu 30 cr.; I. Marian 1 fior.; I. Petranu 1 fior.; I. Andreiș 50 cr.; A. Cosma 1 fior.; A. Nemeș 1 fior.; G. Ciuca 50 cr.; d-na Rosalia Mureșian 30 cr.; d-nii: G. Candale 20 cr.; I. Maxim 40 cr.; I. Demlea 20 cr.; în urmă: I. Ciupe 20 cr.; I. Epure 20 cr.; G. Andreiș 20 cr.; V. Moldovan 20 cr.; M. Temeșianu 50 cr. și S. Temeșianu 20 cr.; ér d-nul colectant 1 fior. Suma 17 fior. 10 cr. b) La colecta d-lui colectant P. Roșca, protopresbiter gr.-or. în F. S. Petru au contribuit următorii: d-nii P. Roșca 2 fior.; N. Mureșianu 1 fior.; I. Andreiș 1 fior.; I. Popu 1 fior.; A. Popu 1 fior.; P. Roșca 1 fior.; I. Georgia 1 fior.; V. Popu 1 fior.; E. Pîntea 20 cr.; A. Chiffa 30 cr.; G. Cureau 20 cr.; A. Mureșianu 20 cr.; Tresnei 1 fior.; în urmă: I. Duca 10 cr.; V. Groza 10 cr.; I. Vergete 10 cr.; I. Bistrițianu 20 cr. Suma 11 fior. 40 cr. Primiți etc. Clușiu, în 18 Martie 1879 st. n. Georgiu Ilea, președinte. Alesandru Bene, secretar.

Statistică. — *Statistica instrucțiunii din Româniă.*
Recapitulare generală a instrucțiunii, pe anii

Ș c ô l e:	1872-73	1873-74	1874-75	1875-76	1876-77
Băeți	2,190	1,363	1,301	1,978	1,500
Fete	277	315	319	346	352
Mixte	—	996	1,089	529	670
Total	2,467	2,674	2,709	2,853	2,522
Profesori	3,279	3,571	3,914	3,803	3,763
Profesóre	595	551	320	648	768
Total	3,874	4,122	4,234	4,451	4,531
Băeți	82,955	85,324	110,546	97,244	84,108
Fete	16,195	16,932	12,837	20,331	19,289
Total	99,150	102,256	123,383	117,575	103,397

Diferința asupra anului precedent

	1872-73	1873-74	1874-75	1875-76	1876-77
Șcôle în plus	—	207	35	144	—
„ în minus	—	—	—	—	331
Profesori în plus	—	248	112	217	80
„ în minus	—	—	—	—	—
Școlari în plus	—	3,106	21,127	—	—
„ în minus	—	—	—	5,808	14,178

Notițe economice. — *Un consiliu pentru femei.* Dómnelor, dice Figaro, de vrei să aveți o față delicată ca petalul unei rose, nu beți vin în restul lui Martie și în April, seú, beți-l fórte suptiat prin apă. Ori-cine șciá, cá primávéra sángele este tot infierbîntat, nu trebuie dar să se mărăscá escitațiunea prin béuturi alcoolice.

— *Pentru spálarea periiilor de pěr* să nu te servești nici-odată de săpun, ci de apă de soda curată și caldă; și adică înmóe în ea peria cu perii în jos, ca să fiá numai aceștiia în apă; după aceea lasă să se usuce peria la aer liber cu dinții în jos. Prin procedura acésta periiile se fac nu numai curate, dar și fórte albe.

— *Cárbune pentru pasəri de curte.* Dēcá prájesci bucate, gréu, orđ seú cucuruz (porumb, acesta e de preferit), așa încát grénele se prefac în cárbune, dar își pásztréză forma, atuncí gáinile le mánáncă cu lácomie. Urma-rea acestúi nutremént este, cá ele arată mai bine, ceea ce se márturiseșce prin roșéta crestelor, și óuá mai curénd și mai des.

C u g e t á r i .

— Adevérata valóre practică a adevérului depinde dela legátura strínsă, în care stă el cu viéta.

— Cu cât are cine-va mai multá judecatá, cu atáta condamnă mai încet și cu mai multá precauțiune.

— Pe aceia, pe carii îi persecută sórtea și nu-í învinge, îi încoronéză în sférșit cu mána sa propriá ca pe eroii seí ceí mai cercați.

— Selavul îndobitocit prin posițiunea sa naturală, nu-mái atuncí devine spáimántător tíranului seú, când acesta îi apasă stomachul.

Momente de distracțiune.

— „Tată, afară este un sěrman om care ar da nu șciú ce, ca să te vadă.“

— „Cine, copile?“

— „Un orb, tatá!“

— *Amploiatul dela poștá:* Scrisórea e prea grea, — trebuie să mai pui un timbru pe ea.

— *Țeranca:* Apoi atuncí va fi și mai grea!

— *Báțul:* Mi-ai dat prea pučín, mai capét cinci baní!

— *Profesorul:* Trebuie să-ți rămán dator!

— *Báțul:* Ími pare réu — dar nu te cunosc!

— *Profesorul:* Așa, atuncí seđi ici — ți-óú da pentru ceí cinci baní lecțiá din franceza.

Bibliografiá.

Manual de esplicarea învățáturelor moralo-evangelice de Ms. N. Pacu, profesor la Seminarul din Galați, a eșit de sub tipar. — Cartea este aprobatá de Sântul-Sinod al României. — De vinđare în Galați la autor și în Bucureșci la librăria Sococ. Prețul trei Lei noui.

— **Índreptariu practic în tóte afacerile financiale,** compus pe basa legilor și ordinațiunilor financiale ce sunt în vigóre, de Georgiú Popú, secretariú M. Reg. și președintele oficiului pentru măsurarea competițelor din Alba-Iulia. Broșura I. Blașiú, 1879. Tipografia seminarului gr.-cat. în Blașiú. — Costá cu portul postal 30 cr. Peste tot vor fi 6—7 broșuri. Broșura a dóua va ieși în 20 Aprilie, a 3-a în 20 Maiú, și așa mai încolo, tot la 20-a și a fiá-cárei luni, până la complectarea opului. Prenumeráțiunea se face pentru primele patru broșuri de odatá cu 1 fiorin. Prețul celor din urmă 3—4 broșuri se va índica pe învățórea ultimei broșuri din seria primá. Colectanții vor primi, dela 8 esemplare plătite, al 9-lea ca premiú.

— **Vocea Carpaților,** fóiá politicá, economicá și literárá, organ al partidului liberal, a început a apărea în Piatra. Abonament pe an 16 franci, pe 1/2 an 8 franci.

 Cu 31 Martie se incheie al douilea pátrar de an Ianuarie-Martie. Ínvítám dar pe acei onorați abonați, al căror abonament espirá, să bine-voéscá a și-l renói din vreme, pentru a nu suferi ínterupere în espedarea foii. Pentru nouii abonați mai avem esemplare dela începutul anului (15 Octomvre 1878 st. v.); prețul abonamentului se póte vedea pe copertá. — Rugám pe acei abonați, căroro le lipseșce vre un numér, să bine-voéscá a ne înștiința, ca să li-l trámitem.

Facem un apel cálduros cátrá toți Români să spriginéscá o întreprindere literárá de importanța acesteia. Depinde dela spriginul publicului, pentru ca ea să rivalizeze cu publicațiunile analóge ale altor națiuni, atât prin cuprins și valórea artisticá a ilustrațiunilor, cât și prin ieftinătate. — Din anii I și II mai sunt încă esemplare cu prețul scáduț de 3 fior. seú 7 Lei 50 baní anul 1877, și de 2 fior. seú 5 Lei anul 1878.

Editura.

Giciturá de șach

de A. I. H.

gií	ța-	zá-	meri
pa-	dalbí	Ful-	ghia-
pe	sbor,	u-	de

grá-	a-	dă,	V.	dă;	de	plu-	că-	Rcs-	no-
Lungí	A.	ma	în	ai	ne	rii	rii	fi-	lě
er	cer	věz-	e-	un	tesc	ori	pân-	ne	albí
Din	tro-	ca	te'n-	duh	țe-	cer-	turí	toa-	dind

roíu	ta	na-	re
cum-	a-	nă-	flu-
ear-	de	pli-	du-

Se deslégá după sáritura calului.

Deslegarea giciturii de șach din N-rul 10:

Vioricá de pe vale,
Drag odor venit din zorí,
Ínainteá serii tale,
Tu plecá capul printre flori

Eú ca tine jos în lume,
Am a trece pe sub vént,
Și ca tine fără nume,
Mě voiú duce în mormént.

Bolintínén.

Deslegare nimerită primirám dela: d-nele: *Amalia Pop* nasc. *Gramá* din Blașiú; *M. Voicu* jun. nasc. *Ciciumban* din Brașov; *Marina Russu* nasc. *Munténu* din Brașov; *Paraschíva Neguș* nasc. *Iarca* din Brașov; *Emilia Onciu* nasc. *Ciavoschi* din Usdin; d-rele: *C. Prișcu* și *V. Nicolaú* din Brașov; *Eufrosina F. Ciceú* din Bráila; *Elena D. Iarca* din Brașov; *Sidonía Maleú* din Lipova; *Maria Mihálescu* din Slánic; *Elisabeta Bárbușiu* din Slánic; *Pulcherie Radu* din Galați; *Ida Mladin* din Macea; *Cleopatra Strámbu* din Bucureșci; d-nii: *A. D. Mihálescu* din Galați; *Fr. Ionescu* din Galați; *O. Dlujanschi* din Sucéva; *E. Micu* din Arad; *N. Martinovici* din Topolovețiú; *G. M. Zănescu* din Brașov; *A. St. Fl.* din Blașiú; *L. D. Spánul* din Sucéva; *G. T. Balaban* din Galați; *Al. Panteli* și *N. Turca* din Galați; *I. Strevoú* din Zernești; *Ioachim Ciurea* din Bran; *Ilie Gherghely* din Cernáuți; *St. Popescu* din Cernáuți.

Deslegarea giciturii de semne din N-rul 10:

O dómne, dómne! ce bine-mi pare,
Cá sum mládița de viță mare,
Cá sum nepotul acelor soldați,
Ce sunt și astáđi de toți láudați
Și véđ ér ceriul senin și stelos,
Ce-l știe lumea de secli nuoros . . .

Deslegare nimerită nu primirám dela nimeni.

Posta Bedacțiunei.

D-luí *S. Fl. M., Siretiú.* Am primit tóte. Mulțámítá. Vě vom scrie cât de curénd. — D-luí *M. S., Magura.* Satira v'a reușit, dar nu o putem publica într'un diar cetit mai cu samá de femei. — D-luí *I. M., Brașov.* Amágirea este bunisórá, dar încă nu-í de publicat. O nópte amágítóre e curiosá în felul seú. Un amant, care iea luna drept iubita sa „cu píteptul desfácut“ e un ciudat amant, și, deú, nu prea galant. Gicitórea la timpul seú. — D-luí *I. G., Cernáuți.* Când le va veni rěndul. — D-luí *N. M. T., Sibiiú.* Când vom avea spačiú.